

SOR

Jaarrekening 2015

7 GECONSOLDEERDE JAARREKENING

pagina

Inhoudsopgave

- 1 Geconsolideerde Balans per 31 december 2015
- 2 Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening over 2015
- 3 Geconsolideerd Kasstroomoverzicht over 2015 (indirecte methode) (x €1.000)
- 4 Algemene Toelichting
- 5 Grondslagen voor waardering van activa en passiva
- 6 Grondslagen voor bepaling van het resultaat
- 7 Kasstroomoverzicht
- 8 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015
- 9 Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015
- 10 Overige Informatie

1 Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming) x € 1.000**ACTIVA****A VASTE ACTIVA****31-12-2015****31-12-2014****Materiële vaste activa**

1	Sociaal vastgoed in exploitatie	478.521	464.328
2	Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie	6.412	11.536
	Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie		
3	Roerende zaken in exploitatie	3.181	2.830
4	Roerende zaken in exploitatie domotica	2.595	2.720
5	Roerende zaken ten dienste van de exploitatie	713	777
6	Onroerende zaken ten dienste van exploitatie	3.752	3.127
		495.175	485.318

Vastgoedbeleggingen

7	Commercieel vastgoed in exploitatie	260.779	243.124
8	Commercieel vastgoed in ontwikkeling	1.184	1.218
		261.964	244.341

Financiële vaste activa

9	Latente Belastingvorderingen	3.954	0
	Overige vorderingen		
10	Geactiveerde derivaatkosten	932	955
11	Geactiveerde premie swaptions	4.183	4.690
		9.069	5.644

Subtotaal

766.208

735.304

B VLOTTENDE ACTIVA**Vorraden**

1	Vastgoed bestemd voor de verkoop	182	619

Vorderingen

2	Huurdebiteuren	920	425
3	Overige vorderingen derden	1.242	1.651
4	Overlopende activa	640	1.084
5	Overige vorderingen	17	0

6 Liquide middelen

22.365

22.692

Subtotaal

25.365

26.470

Totaal generaal

791.573

761.774

Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming) x € 1.000

PASSIVA

E	<u>GROEPSVERMOGEN</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
1	Kapitaal	0	0
2	Overige reserves	-46.058	-95.326
	Subtotaal	-46.058	-95.326
F	<u>VOORZIENINGEN</u>		
1	Voorziening onrendabele investeringen	3.500	0
2	Voorziening latente belastingverplichtingen	3.137	0
3	Voorziening negatieve waarde derivaten	0	19
4	Afkoop renteconversie leningen	12.547	13.942
5	Reorganisatie voorziening	572	347
		19.756	14.308
G	<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>		
1	Schulden/leningen overheid	8.712	9.410
2	Schulden/leningen kredietinstellingen	630.887	644.657
	Overige schulden		
3	Embedded derivaten	162.312	173.974
4	Waarborgsommen	172	182
5	Overige schulden	371	404
	Subtotaal	802.454	828.627
H	<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>		
1	Vooruit ontvangen huren	461	414
2	Schulden aan leveranciers	3.304	2.436
3	Belastingen en premies sociale verzekeringen	819	220
4	Overige schulden	757	997
5	Overlopende passiva	10.081	10.098
	Subtotaal	15.422	14.165
	Totaal generaal	791.573	761.774

2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015 x € 1.000

L	<u>BEDRIJFSOPBRENGSTEN</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
1	Huren	60.434	59.765
2	Opbrengst servicecontracten	6.026	7.044
3	Netto verkoopresultaat vastgoedportefeuille	1.191	170
5	Overige bedrijfsopbrengsten	1.842	1.064
6	Exploitatie gebouwen in beheer	137	12
	Som der bedrijfsopbrengsten	69.631	68.056
M	<u>BEDRIJFSLASTEN</u>		
1	Afschrijvingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille	16.088	16.152
2	Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille	6.535	1.849
3	Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenen	5.238	5.448
4	Onderhoudslasten	9.958	5.410
5	Leefbaarheid	195	188
6	Lasten servicecontracten	5.339	5.926
	Overige Bedrijfslasten		
7	Bedrijfslasten	3.115	2.647
8	Exploitatielasten	7.341	7.203
	Som der bedrijfslasten	53.809	44.823
N-1	Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	-21.268	-4.524
	Bedrijfsresultaat	37.090	27.756
N	<u>FINANCIËLE BATEN EN LASTEN</u>		
1	Rentebaten	1.506	1.881
2	Waardeveranderingen van Financiële vaste activa	-3	9.230
3	Rentelasten	-29.107	-29.522
4	Mutatie embedded derivaten	11.157	-96.817
	Renteresultaat	-16.448	-115.227
	RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING VOOR BELASTINGEN	20.642	-87.471
O	Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	822	-
	RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING NA BELASTINGEN		
	(JAARRESULTAAT)	21.464	-87.471

3 Geconsolideerd Kasstroomoverzicht 2015 (x € 1.000)

	2015		2014	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	37.090		27.756	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	16.088		16.152	
Overige Waardeveranderingen	-19.367		-2.675	
Vrijval/dotatie egalisatierekeningen en voorzieningen	3.910		241	
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
Vorderingen	341		1.108	
Kortlopende schulden	1.256		102	
Overige	-1.302		-1.490	
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>		38.016		41.193
Ontvangen interest	167		358	
Betaalde interest	-29.224		-30.164	
Kasstroom uit operationele activiteiten		8.959		11.388
Investerings	-1.805		-1.655	
Desinvesteringen	6.900		858	
	5.095		-797	
Mutatie financiële vaste activa	0		0	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		5.095		-797
Ontvangsten uit langlopende schulden (nieuwe lening)	52.700		20.000	
Aflossing langlopende schulden	-67.081		-42.870	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-14.381		-22.870
Toename/afname geldmiddelen		-327		-12.279

4 Algemene Toelichting

Regelgeving

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit Toegelaten instellingen volkshuisvesting, de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT'), Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 645 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. In artikel 127, tweede lid van het BTIV is bepaald dat het Besluit Beheer Sociale huursector (het BBSH) tot 1 januari van het eerst volgende verslagjaar na inwerkingtreding van de Woningwet van toepassing blijft voor de jaarrekening, het jaarverslag, het volkshuisvestingsverslag en het onderzoeken en beoordelen van die verslagen. Dit betekent dat voor het verslagjaar 2015, het juridisch kader zoals dat volgt uit het BBSH zijn kracht behoudt. In het BBSH en diverse MG's zijn de eisen aan het Volkshuisvestingsverslag opgenomen.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Toelichtingen op posten in de balans en winst-en-verliesrekening worden in de jaarrekening genummerd.

Algemeen

SOR is een stichting met de status van "toegelaten instelling volkshuisvesting". De statutaire en feitelijke vestigingsplaats is Rotterdam. De activiteiten bestaan voornamelijk uit de exploitatie en ontwikkeling van woningen voor de sociale huursector. Zij heeft toelating in de regio Rotterdam en is werkzaam binnen de juridische wetgeving van de Woningwet en het Besluit Beheer Sociale Huursector.

Continuïteit

In de jaarrekening 2014 is de uitkomst van de discussie over de modellering en waardering van de embedded derivaten in de extendible leningen als stelselwijziging opgenomen. Het vermogenseffect van deze stelselwijziging bedraagt € 169 miljoen negatief, het resultaatteffect is € 97 miljoen negatief. Als gevolg van deze boekhoudkundige waardering heeft SOR ultimo 2014 een zichtbaar negatief eigen vermogen van € 95 miljoen. Het negatieve vermogen wordt veroorzaakt door de toepassing van RJ290 en is uitsluitend van boekhoudkundige aard. De verantwoorde passiefpost voor de negatieve marktwaarde van de embedded derivaten kan door geen enkele externe partij worden opgeëist. Het negatieve eigen vermogen is uitsluitend van boekhoudkundige aard.

In de jaarrekening 2015 is een zichtbaar eigen vermogen gepresenteerd van € 46 miljoen negatief. Het vermogenseffect van het moeten waarderen van de embedded derivaten heeft ultimo 2015 een negatief effect van € 158 miljoen. Dit is en blijft een afwaardering van boekhoudkundige aard. Geen enkele externe partij kan deze negatieve marktwaarde opeisen. Geschoond van deze boekhoudkundige afwaardering resteert een positief eigen vermogen van ruim € 112 miljoen.

Zowel Autoriteit Wonen als WSW houden bij de beoordeling van de financiële positie geen rekening met deze negatieve marktwaarde. De discussie over de negatieve marktwaarde is daarmee voor onze belangrijkste toezichthouders een zuiver boekhoudkundige die wordt gecorrigeerd voor het financiële toezicht.

De kasstroom uit operationele activiteiten is circa € 9 miljoen positief. Ook in meerjarig perspectief zijn de kasstromen positief. SOR voldoet structureel aan de ICR van 1,4. Dit is ook als zodanig opgenomen in het herstelplan.

De continuïteit van SOR is niet in het geding:

- Het negatief eigen vermogen wordt veroorzaakt door een boekhoudkundige afwaardering.
- De passiefpost rondom de embedded leningen is boekhoudkundig: geen enkele partij kan deze negatieve waarde opeisen.
- De passiefpost rondom de embedded leningen valt vrij in de jaren na het keuzemoment van de bank voor een vaste of variabele rente. Per saldo krijgt SOR exploitatietechnisch een variabel rentende lening van circa 1%, waar tot op heden in de meerjarige exploitatie met de hogere vaste rente is gerekend. SOR wordt ook in meerjarig perspectief niet armer of rijker van het verwerken van een negatieve marktwaarde van de embedded derivaten in de jaarrekening.
- De operationele kasstromen zijn ook in meerjarig perspectief positief;
- De beïnvloedbare ratio's van Aw en WSW voldoen binnen een aanvaardbare termijn aan de gestelde normen;
- Het herstelplan is zonder wijzigingen goedgekeurd door Aw, waarmee impliciet is aangegeven dat de veronderstellingen en uitwerking in meerjarig perspectief realistisch zijn;
- Voor 2016 wordt geen externe financiering aangetrokken maar kunnen alle ambities uit eigen middelen worden betaald.

Toepassing van het continuïteitsbeginsel voor de waardering in de jaarrekening is daarmee reëel en geeft het beste inzicht in vermogen en resultaat.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van de groep zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen hebben betrekking op de activa in exploitatie (zowel het sociaal als het commercieel vastgoed), de fiscale positie (inclusief latenties) en voorzieningen. De hierbij behorende veronderstellingen zijn vermeld in de toelichting bij de hiervoor genoemde jaarrekeningposten.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden opgenomen de financiële gegevens van de Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam (hierna SOR) en haar groepsmaatschappijen. Dit betreft de groepsmaatschappijen waarmee zij een organisatorisch en economisch eenheid vormt. SOR is enig aandeelhouder in de SOR Holding B.V. die op haar beurt weer enig aandeelhouder is in de SOR Vastgoedontwikkeling B.V., SOR Voordeban B.V., alsmede in Senior Village Numansdorp B.V.

De in de consolidatie begrepen rechtspersonen en vennootschappen zijn:

- SOR Holding B.V. (100%)
- SOR Vastgoedontwikkeling B.V. (100%)
- SOR Senior Village Numansdorp B.V. (100%)
- SOR Voordeban B.V. (100%)

De activiteiten van SOR Holding B.V. bestaan uit het optreden als holding vennootschap en als zodanig het verwerven en houden van belangen in andere vennootschappen ten behoeve van SOR. Alle genoemde rechtspersonen zijn gevestigd in Rotterdam.

De activiteiten van SOR Vastgoedontwikkeling B.V., SOR Voordeban B.V. en Senior Village Numansdorp B.V. bestaan voornamelijk uit projectontwikkeling binnen het statutair werkgebied van SOR.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden groepsmaatschappijen worden volledig uit zowel de balanswaardering als het groepsresultaat geëlimineerd voort over deze resultaten nog niet door een overdracht van het verkregen actief of passief aan derden buiten de groep zijn gerealiseerd ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Resultaten op intercompany-transacties tussen in de consolidatie opgenomen.

5 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Alle in de balans en de winst- en verliesrekening opgenomen bedragen zijn € x1.000. Sommige toelichtingen zijn niet afgerond.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers, waar nodig, gehurubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2015 mogelijk te maken.

Verwerking verplichtingen

In de jaarrekening worden naast juridisch afdwingbare verplichtingen tevens feitelijke verplichtingen verwerkt die kunnen worden gekwalificeerd als "intern geformaliseerd en extern gecommuniceerd".

Materiële Vaste Activa:

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs wordt bepaald als de som van alle direct toe te rekenen uitgaven onder aftrek van afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op grond wordt niet afgeschreven. Voor zover verkregen subsidies kwalificeren als investeringssubsidie worden deze in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tevens worden hierbij de rente op vreemd vermogen tijdens de bouw en direct toerekenbare interne kosten alsmede transactiekosten geactiveerd. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

SOR verwerkt de kosten van groot onderhoud aan haar materiële vaste activa als onderdeel van de boekwaarde indien wordt voldaan aan de criteria voor activering. De geactiveerde kosten worden als afzonderlijke component behandeld. Voor zover sprake is van vervanging van onderdelen van het actief wordt de nog aanwezige boekwaarde van deze onderdelen gedesinvesteerd. Indien de boekwaarde van deze te desinvesteren onderdelen niet afzonderlijk uit de activa registratie zijn te herleiden wordt deze benaderd op basis van de huidige uitgaven, teruggerekend naar de datum van oorspronkelijke investering, en indien van toepassing rekening houdend met de naar benadering tot het moment van vervanging hierover gepleegde afschrijvingen.

Sociaal Vastgoed in exploitatie

SOR kwalificeert het sociale vastgoed als bedrijfsmiddel en waardeert tegen actuele waarde. Het sociaal vastgoed is conform RJ 645.210 gewaardeerd tegen bedrijfswaarde.

Het sociaal vastgoed omvat onzelfstandige woningen (verzorging), woningen in exploitatie met een huurprijs tot de huurtoeslaggrens en het maatschappelijk vastgoed.

Bedrijfswaarde

De bedrijfswaarde wordt gevormd door de contante waarde van de geprognoseerde kasstromen uit hoofde van toekomstige exploitatieopbrengsten en toekomstige exploitatielasten van de geschatte resterende looptijd van de investering. Daarbij wordt rekening gehouden met de voorgenomen bestemming en aard van het bezit. Onderscheid wordt gemaakt in drie PMC's verzorgingshuizen, woningen bestemd voor de verhuur en bedrijfsmatige/overige onroerende zaken.

De kasstroomprognoses zijn gebaseerd op redelijke en onderbouwde veronderstellingen die de beste schatting van de directie weergeven van de economische omstandigheden die van toepassing zullen zijn gedurende de resterende levensduur van het actief. De kasstromen zijn gebaseerd op de eind 2015 intern geformaliseerde meerjarenbegroting. De kosten van planmatig onderhoud worden gebaseerd op de in de meerjaren onderhoudsbegroting onderkende cycli per component. Voor latere jaren wordt uitgegaan van de verwachte gemiddelde groeivoeten voor inflatie, huurstijging en rente.

Parameters Bedrijfswaarde

De voor de bedrijfswaardeberekening gehanteerde parameters zijn:

- Voor de huurverhoging van 2016 is een prijsinflatie van 0,6% gehanteerd, tenzij er in het huurcontract van wordt afgeweken. Vanaf 2017 wordt de huurstijging conform de inschatting van Ortec finance gehanteerd oplopend naar 2% gehanteerd, conform WSW. Tevens hanteren we bij de meeste woningen nog tot en met 2020 een extra huurverhoging van 0,24%.
- Een maximale economische levensduur voor woon - en commerciële complexen van 50 jaar en voor zorgcomplexen 40 jaar.
- Een stijging van de variabele lasten, overige kosten en onderhoud is conform een inschatting van Ortec Finance oplopend van 2016 1,5% naar 2,5% voor 2020 ev.
- Leegstand voor verzorgingshuizen 0%, voor woningen 2016 conform de jaarbegroting (2017 2% ev 1,5%) en voor BOG 3,5% en voor parkeerplaatsen 45%.
- Verwerking van de grond in de restwaarde op basis van de verwachte bestemming aan het einde van de levensduur, gecorrigeerd met kosten van sloop en bouwrijp maken.
- De verhuurderheffing is ingerekend tot einde exploitatie van de complexen. Hierbij is uitgegaan van een tarief voor 2017 en verder van 0,536% per € 1.000 WOZ waarde. Er is geen rekening gehouden met een mogelijke verdere stijging van het tarief na 2017.
- Verkopen zijn niet ingerekend.
- De mutatiegraad bedraagt 10%.
- Restwaarde per woning bedraagt € 7.500 per woning en € 4.400 per verpleeg/verzorgingsplaats en BOG.
- Het disconteringspercentage is 5%.
- Het prijspeil is ultimo jaar 2015.

Afschrijvingstermijnen

Op het sociale vastgoed wordt afgeschreven op basis van de componentenmethode. Voor de componenten gelden de onderstaande afschrijvingstermijnen:

Grond:	Over grond in eigendom wordt niet afgeschreven.
Casco:	50/40/35/20 jaar
Installaties:	25 of 20 jaar
Inrichting	Aangezien inrichting minder dan 10% van de investering bedraagt mag dit component volgens de Handreiking RJ 645 achterwege blijven

Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie

Dit betreft het sociaal vastgoed in aanbouw of renovatie en wordt gewaardeerd tegen uitgaafprijzen en toegerekende kosten van het werkapparaat uit hoofde van voorbereiding, toezicht en directievoering onder aftrek van een bijzondere waardevermindering uit hoofde van te dekken stichtingskosten. Bij de bepaling van de bijzondere waardevermindering worden de boekwaarde en de reële waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe de onroerende zaken gaan behoren betrokken.

Afschrijving vindt plaats nadat de betreffende complexen in exploitatie zijn genomen.

Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie

Roerende zaken in exploitatie

De roerende zaken in exploitatie worden gewaardeerd op basis van historische kostprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen. Bij de bepaling van de bijzondere waardevermindering worden de boekwaarde en de reële waarde betrokken. De roerende zaken in exploitatie betreffen activa waarvan de rente en afschrijving ten laste van de servicekosten worden gebracht.

Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie

Deze activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen volgens het lineaire systeem.

Jaarlijks vindt voor het kantoorgebouw van de SOR een toetsing (impairment) plaats of de historische kostprijs verminderd door afschrijving niet hoger is dan de marktwaarde van het gebouw. Eventuele waardeverminderingen en waardevermeerderingen (tot maximaal historische kostprijs minus afschrijvingen) worden ten laste of ten gunste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingstermijnen

De afschrijvingstermijnen zijn:

kantoorgebouw	50 jaar
inventarissen	20/10/5/3 jaar
automatisering	5/3 jaar

Vastgoedbeleggingen

Commercieel Vastgoed in eigendom

SOR kwalificeert het commerciële vastgoed als vastgoedbelegging. SOR waardeert haar commercieel vastgoed in exploitatie bij eerste verwerking tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs en daarna tegen actuele waarde (zijnde taxatiewaarde). De taxatiewaarde betreft marktwaarde in verhuurde staat.

Het commercieel vastgoed omvat woningen in exploitatie met een huurprijs boven de huurtoeslaggrens en het bedrijfsmatig vastgoed (niet zijnde maatschappelijk vastgoed). Alle parkeerplaatsen- en garages zijn aangemerkt als commercieel vastgoed.

Marktwaaarde

De marktwaarde van het commerciële vastgoed is bepaald door een taxatie door een onafhankelijke en terzake kundige taxateur. Jaarlijks vindt taxatie van het gehele bezit plaats

Uitgangspunten bij deze taxaties zijn de waarde in verhuurde staat, gekoppeld aan de specifieke status van de woning: locatie, inhoud, indeling en type woning, perceel- en woonoppervlakte, onderhoudsstatus, voorzieningen als parkeerplaats en lift e.d. en een beoordeling van de buurt.

Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie

Dit betreft het commercieel vastgoed in aanbouw die worden gewaardeerd tegen uitgaafprijzen en toegerekende kosten van het werkapparaat uit hoofde van voorbereiding, toezicht en directievoering onder aftrek van een bijzondere waardevermindering uit hoofde van te dekken stichtingskosten. Bij de bepaling van de bijzondere waardevermindering worden de stichtingskosten en de reële waarde van het commerciële vastgoed betrokken.

Financiële Vaste Activa

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen zijn opgenomen onder de financiële vaste activa, latente belastingverplichtingen zijn opgenomen onder de voorzieningen. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures, tenzij SOR in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijk verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen. Belastinglatenties worden gewaardeerd op basis van contante waarde. Als disconteringsvoet voor de contantmaking is de gemiddelde vermogenskostenvoet over 2015 genomen, namelijk 4,48%.

De latente belastingvorderingen zijn tegen contante waarde in de balans opgenomen.

Geactiveerde Derivaatkosten

Om in de komende jaren in onze financieringsbehoefte te voorzien en daarbij nu al de risico's te beperken zijn een aantal rentederivaten afgesloten. De betaalde premies van deze "Average Rate Caps" zijn geactiveerd en worden gedurende de looptijd ten laste van het renteresultaat afgeschreven te beginnen bij de startdatum van de looptijd.

Geactiveerde premie swaptions

Conform de toepassing van RJ290 is de in het verleden via een lagere rente in het eerste rentetijdvak van de extendible leningen ontvangen premie geactiveerd. Deze premie wordt op basis van de effectieve rente per onderliggende lening geamortiseerd.

Vlottende activa

Vastgoed bestemd voor de verkoop

De onverkochte woningen uit projectontwikkeling worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging, alsmede gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. In de kosten van vervaardiging zijn begrepen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten ook toegerekende rente. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met incurantheid.

Vorderingen

Waardering van alle kortlopende vorderingen geschiedt tegen nominale waarde rekening houdend met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid voor zover van toepassing.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, bank tegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Indien er rekening-courant schulden bij banken zijn, worden deze opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Alle verantwoorde liquide middelen staan vrij ter beschikking aan de stichting.

Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit het kapitaal en overige reserves.

Het sociale vastgoed is gekwalificeerd als bedrijfsmiddel en gewaardeerd tegen actuele waarde. (bedrijfswaarde). Als gevolg hiervan is er een herwaarderingsreserve (onderdeel van de overige reserves) gevormd.

Op grond van artikel 2:390 lid 3 BW is de herwaarderingsreserve niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (rekening houdend met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve waardeverminderingen) en de boekwaarde op basis van de bij de waardering gehanteerde actuele waarde waarop de herwaarderingsreserve betrekking heeft.

Volgens de verslaggevingsregels is het niet toegestaan een herwaarderingsreserve in de balans op te nemen. SOR heeft voor de herwaardering van het sociaal vastgoed een herwaarderingsreserve opgenomen in de toelichting op de balans als onderdeel van de overige reserves.

Voor commercieel vastgoed is er geen herwaarderingsreserve gevormd. Dit wordt verklaard doordat er sprake is van een negatieve herwaarderingsreserve (historische kostprijs is hoger dan de taxatiewaarde). Zodra er sprake is van een positief verschil dan wordt er wel een herwaarderingsreserve gevormd. Het negatieve saldo wordt wel benoemd in de toelichting.

Voorzieningen

Voorzieningen werden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen en verliezen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de hoogte redelijkerwijs kan worden geschat. De voorzieningen zijn tegen nominale waarden opgenomen.

Voorziening onrendabele investeringen

De voorziening onrendabele investeringen is getroffen ter dekking van de toekomstige onrendabele toppen van vastgoedprojecten of ombouw/renovaties waarvan de besluitvorming reeds heeft plaatsgevonden, de plannen reeds extern zijn gecommuniceerd en deze projecten per balansdatum nog niet gereed zijn.

Voorziening latente belastingverplichtingen

Latente belastingvorderingen zijn opgenomen onder de financiële vaste activa, latente belastingverplichtingen zijn opgenomen onder de voorzieningen. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures, tenzij SOR in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijk verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen. Belastinglatenties worden gewaardeerd op basis van contante waarde. Als disconteringsvoet voor de contantmaking is de gemiddelde vermogenskostenvoet over 2015 genomen, namelijk 4,48%.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering. De opgenomen posten hebben verschillende looptijden (bijvoorbeeld de passieve latentie heeft betrekking op de waardering van bepaalde posten in de openingsbalans. Hierdoor is de vennootschapsbelasting niet gesaldeerd verantwoord.

Afkoop Renteconversie leningen

In december 2007 heeft voor een deel van de leningenportefeuille ad € 259.000.000 renteconversie plaatsgevonden. Als onderdeel van deze transactie heeft de SOR een bedrag van € 23.706.952 ontvangen. Dit bedrag wordt naar rato van de gemiddelde resterende looptijd van de leningen (= 15 jaar) in de komende jaren verwerkt in het resultaat.

Voorziening reorganisatie

De voorziening reorganisatie is gevormd voor de te verwachten kosten naar aanleiding van de per 1 juli 2014 doorgevoerde reorganisatie. Het besluit tot reorganisatie en de vorming van de reorganisatie heeft in 2013 plaatsgevonden.

Langlopende Schulden/Leningen

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De marktwaarde van de leningen bedraagt +/- € 1.131.506.963 per ultimo 2015

Embedded derivaten

Jaarlijks wordt de marktwaarde van de embedded derivaten bepaald. De mutatie in de reële waarde van deze embedded derivaten wordt verantwoord als resultaat.

Niet vervallen rente

Voor zover de valutadata van de rente van de leningen niet gelijk zijn aan de balansdatum, is voor de op deze periode betrekking hebbende rente een voorziening getroffen onder de overlopende passiva op de balans (niet vervallen rente).

Kortlopende Schulden

Kortlopende schulden en passiva worden gewaardeerd op nominale waarde.

6 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij voorzienbaar zijn.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op actuele waarde gewaardeerde vaste activa en afgeleide financiële instrumenten.

Bedrijfsopbrengsten

Huuropbrengsten

Onder de huuropbrengsten zijn de netto huren verantwoord waarop in mindering is gebracht de gedeefde huur als gevolg van leegstand en afboekingen.

Opbrengst servicecontracten

Vergoedingen zijn de bedragen welke de huurders boven de (netto) huurprijs betalen voor bijvoorbeeld boilers, brandstoflevering, schoonmaak, alarmering, huismeester enzovoort. De vergoedingen voor leveringen en diensten zijn gebaseerd op de geraamde kosten en worden jaarlijks, indien noodzakelijk, aangepast.

Netto verkoopresultaat vastgoedportefeuille

De post verkopen onroerende zaken betreft het saldo van de behaalde verkoopopbrengst minus de boekwaarde (bestaand bezit) danwel de vervaardigingsprijs (Projecten voor derden). Winsten of verliezen worden verantwoord op het moment van onherroepelijke verkoop.

Exploitatie gebouwen in beheer

Voor 3 complexen, (1 maal woningen, 1 maal BOG en 1 maal garages is overeengekomen dat SOR het beheer voert eigendom van derden. De financiële risico's voor het beheer liggen bij SOR.

Bedrijfslasten

Afschrijvingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille

Afschrijvingen Sociaal Vastgoed

De afschrijvingen op sociaal vastgoed zijn gebaseerd op de bedrijfswaarde volgens lineaire methode en vinden plaats op basis van geschatte economische levensduur en vinden plaats op basis van de componentenmethode.

Op sociaal vastgoed worden de afschrijvingen op basis van bedrijfswaarde als gerealiseerde herwaarderingsreserves in mindering gebracht en ten laste van de herwaarderingswaarderingsreserve gebracht.

Overige afschrijvingen

De afschrijvingen op overige materiële vaste activa vinden plaats op basis van de lineaire methode (activa ten dienste van exploitatie) of annuïtaire methode (roerende zaken in exploitatie). Tevens wordt er rekening gehouden met de economische levensduur maar geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille

De overige waardeveranderingen hebben onder andere betrekking op het onrendabele deel van investeringen bij nieuwbouw en renovatie. Daarnaast hebben de overige waardeveranderingen vastgoedportefeuille betrekking op jaarlijkse waardeveranderingen in de overige vastgoedportefeuille.

Lonen en salarissen, Sociale Lasten en Pensioen

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Onderhoudskosten

Onder deze post worden alle direct aan het verslagjaar toe te rekenen kosten van onderhoud verantwoord. Van toerekenbaarheid is sprake als de daadwerkelijke werkzaamheden in het verslagjaar hebben plaatsgevonden.

Leefbaarheid

De lasten leefbaarheid worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille

De niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille hebben betrekking op waardemutaties van op reële waarde geactiveerde activa.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten

Binnen het treasurybeleid van SOR dient het gebruik van financiële instrumenten ter beperking van inherente (rente-, looptijden- en markt-) risico's. Op grond van het geldende interne treasurystatuut is het gebruik van financiële instrumenten slechts toegestaan voor zover er een materieel verband met het belegde/gefinancierde vermogen kan worden gelegd en de toepassing er van tot een positie van de totale leningen-/beleggingenportefeuille leidt welke een lager risicoprofiel heeft dan een positie zonder gebruik te maken van deze instrumenten. SOR loopt geen valutarisico's en slechts een beperkt markt- en prijrisico's. De belangrijkste risico's loopt SOR over haar leningen o/g. Het treasurybeleid is er op gericht om voor langere looptijden zekerheid te hebben over de maximaal verschuldigde rente. Krediet- en liquiditeitsrisico's worden beperkt door gebruik te maken van meerdere banken. Derivaten worden bij het aangaan gewaardeerd tegen actuele waarde van dat moment. Dit zal veelal de kostprijs van het betreffende derivaat zijn. Indien en voor zover derivaten een aantoonbare sterke hedge vormen op afgedekte (rente)risico's van uitstaande leningen, worden deze gewaardeerd volgens hedge accounting tegen kostprijs. Jaarlijks wordt per derivaat een deel van de kostprijs ten laste of ten gunste van het resultaat verwerkt, evenredig aan de looptijd van de lening waar het derivaat mee is gehedged.

De reële waarde van de financiële instrumenten die op actieve markten worden verhandeld per de verslagdatum, wordt bepaald op basis van genoteerde beurskoersen, zonder aftrek van transactiekosten. Voor financiële instrumenten die niet op een actieve markt worden verhandeld, wordt de reële waarde bepaald met passende waarderingsmethoden. Dergelijke methoden zijn onder meer:

- het gebruikmaken van recente markttransacties tussen onafhankelijke partijen;
- het gebruikmaken van de actuele reële waarde van een ander instrument dat nagenoeg hetzelfde is;
- analyse op basis van contant gemaakte kasstromen of andere waarderingsmodellen.

Indien in enig contract zodanige bepalingen en afspraken zijn opgenomen die voldoen aan de kenmerken van een derivaat ('embedded derivaat') stelt de corporatie vast of deze bepalingen en afspraken van het contract afgescheiden dienen te worden; afscheiding vindt plaats als:

- er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract; en
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en
- het samengestelde instrument niet tegen reële waarde wordt gewaardeerd met verwerking van de reële waardeveranderingen in het resultaat.

Wanneer de onderliggende waarde geen beursgenoteerd aandeel is wordt het derivaat gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. Voor renteswaps wordt op moment van eerste verwerking de reële waarde van bepaald; de initieel bepaalde reële waarde is de kostprijs of lagere marktwaarde. Op elke balansdatum wordt de reële waarde van opnieuw bepaald. Is sprake van een waardedaling (in de zin van een toegenomen negatieve waarde) dan wordt het waardeverschil ten laste van het resultaat verwerkt; een afname van de waardedaling op een later tijdstip wordt in dat betreffende boekjaar teruggenomen tot het bedrag van de kostprijs.

Derivaten aangehouden voor hedging doeleinden

De rentevoet van lopende en in de toekomst te verwachten zeer waarschijnlijke financieringen is variabel van aard en gebaseerd op x-maands Euribor. In de analyse van de financiële risico's heeft de corporatie het risico van renteschommelingen onderkend en geconcludeerd dit risico niet zelf te willen dragen doch af te dekken door middel van derivaten. Voor deze derivaten past de groep kostprijs-hedge accounting toe op basis van generieke documentatie met vastlegging van:

- de algemene hedgestrategie, hoe de hedgerelaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedgerelaties;
- de in het soort hedgerelatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;

Op het moment van de eerste verantwoording worden deze derivaten gerubriceerd als 'Derivaten met toepassing van kostprijs-hedge-accounting'. De waardering en resultaatbepaling is als volgt:

- Op moment van eerste waardering wordt de reële waarde van het derivaat bepaald; over het algemeen is de uitkomst daarvan een nihil-waarde en wordt geen actief- of passiefpost op de balans opgenomen.
- De vervolgwaaardering geschiedt tegen kostprijs of lagere marktwaarde waarbij een lagere waarde in geval van een effectieve hedge relatie voor de waardering en resultaatbepaling niet in aanmerking wordt genomen.
- Op moment van eerste waardering alsmede tussentijds bij aanpassing van de contractuele afspraken met betrekking tot het derivaat en/of het afgedekte renterisico van de betreffende lening wordt bepaald of sprake is van ineffectiviteit. Daartoe wordt beoordeeld of het referentiebedrag van het derivaat niet groter is dan de omvang van de lening alsmede dat de kritische kenmerken zoals omvang, looptijd, renteherzieningsdata, momenten van betaling van rente en aflossing, basis voor de rentevoet en dergelijke van het derivaat en het afgedekte renterisico aan elkaar gelijk zijn.
- Indien de kritische kenmerken niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de hedge relatie een ineffectief deel bevat die door middel van de dollar offset methode wordt berekend.
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening van het betreffende boekjaar. Blijkt op een later moment dat het cumulatieve verlies wegens ineffectiviteit is afgenomen dan wordt deze afname ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kostprijs-hedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst- en verliesrekening is verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt.
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedgeresultaten als volgt plaats:
  - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst- en verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off balance of op de balans.
  - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief buiten de winst- en verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst- en verliesrekening overgebracht.

Vennootschapsbelasting/fiscale positie

Toegelaten Instellingen (corporaties) waren lange tijd vrijgesteld van vennootschapsbelasting (hierna: Vpb), waar commerciële verhuurders wel Vpb-plichtig waren. Vanuit de gedachte een level playing field te creëren tussen corporaties en commerciële verhuurders is vanaf eind vorige eeuw gesproken over de mogelijkheden om de vrijstelling te beperken of af te schaffen. Dit heeft ertoe geleid dat corporaties met ingang van 1 januari 2006 partieel belastingplichtig werden voor grosso modo de commerciële activiteiten. Vanaf 1 januari 2008 is deze partiële belastingplicht omgezet naar een integrale belastingplicht. Voor zorgcorporaties gold een vrijstelling.

Deze vrijstelling voor zorgcorporaties is per 1 januari 2012 vervallen. Om invulling te geven aan de waardering van de fiscale openingsbalans is in samenwerking tussen Belastingdienst, zorgcorporaties en belastingadviseurs een Vaststellingsovereenkomst opgesteld: VSO2a. Deze VSO2a is beschikbaar gekomen op per brief van de Belastingdienst d.d. 3 juli 2014.

SOR heeft VSO2a nog niet ondertekend. In de afgelopen drieënhalf jaar is met de Belastingdienst gesproken over een acceptabele waardering op de openingsbalans en de wijze van amortisatie van dit agio op de extendible leningen. In januari 2016 is overeenstemming bereikt over agio op de extendible leningen.

SOR is voornemens op korte termijn VSO2a te ondertekenen. Hierover heeft op 24 maart 2016 een overleg plaatsgevonden tussen SOR en de Belastingdienst.

De acute en latente belastingen in de jaarrekening zijn bepaald met inachtneming van de fiscale regels volgens de door de corporatiesector met de Belastingdienst gemaakte afspraken (Vaststellingsovereenkomst I en II (A)). De toepassing van deze regels is op een aantal onderwerpen niet zonder meer duidelijk en voor discussie en diverse interpretaties vatbaar. Deze onderwerpen zijn onder andere het onderscheid tussen onderhoudskosten en verbeteringen, het vormen van een fiscale onderhoudsvoorziening, de termijn van de fiscale voorziening en de inschatting van het op basis van een fiscale resultaatplanning naar verwachting te verrekenen deel van beschikbare fiscale verliezen. Pas bij de aangifte zal blijken of en in hoeverre de fiscus de door de SOR gevolgde standpunten zal overnemen en accorderen. Om die reden kan de in de jaarrekening bepaalde acute en latente belasting achteraf nog sterk aan veranderingen onderhevig zijn. Voor de bepaling van de fiscale positie is voor de afschrijving op het zorgvastgoed als fiscale boekwaarde de WOZ-waarde gehanteerd met een opslag van 30%. Dit omdat de WOZ-waarde voor zorgvastgoed van de SOR is gebaseerd op de gecorrigeerde vervangingswaarde. De waarde in het economische verkeer wordt benaderd door de WOZ-waarde te verhogen met 30%. Voor het opstellen van de fiscale aangiften dienen op basis van de VSO 2A taxaties te worden uitgevoerd. De SOR heeft nog niet de fiscale waardering van alle complexen op basis van een taxatie kunnen onderbouwen. Deze taxaties kunnen belangrijk afwijken van de gehanteerde 130%. De gehanteerde waardering is afgestemd met onze fiscale adviseur. Tevens heeft een second opinion plaatsgevonden, waarbij dezelfde conclusie werd getrokken.

Op grond van het bovenstaande achten wij de in de jaarrekening 2015 verwerkte fiscale positie pleitbaar, waarbij wij de beste inschatting op basis van de beschikbare informatie hebben gedaan. De benoemde onzekerheid kunnen wij niet te kwantificeren.

7 Kasstroomoverzicht

In de geconsolideerde jaarrekening is een kasstroomoverzicht opgenomen van de gehele groep. Op grond van RJ 360.106 is geen kasstroomoverzicht opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit de liquide middelen onder aftrek van bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De kasstromen uit hoofde van de financiering zijn gesplitst in kasstromen met betrekking tot mutaties in de hoofdsom (opgenomen onder financieringsactiviteiten) en betaalde interest (opgenomen onder operationele activiteiten). De investeringen in materiële vaste activa worden opgenomen onder aftrek van de onder overige schulden voorkomende verplichtingen.

8 Toelichting op geconsolideerde balans per 31 december 2015

A MATERIËLE VASTE ACTIVA

A-1 Sociaal vastgoed in exploitatie

31-12-2015

31-12-2014

Dit bestaat uit:

Sociaal vastgoed in exploitatie verzorgingshuizen

181.944

182.587

Sociaal vastgoed in exploitatie woningen

262.902

246.882

Sociaal vastgoed in exploitatie overige verhuureenheden

33.675

34.860

478.521

464.328

Het verloop van het sociaal vastgoed gekwalificeerd als productiemiddel is als volgt:

Het verloop van het sociaal vastgoed in exploitatie is als volgt:

Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs

412.185

Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen

52.143

Boekwaarde 1 januari 2015

464.328

Investeringen

4.470

Onrendabele toppen

-2.562

Desinvesteringen

-8.365

Afschrijvingen

-15.955

Herclassificatie

-1.430

Herwaarderingen

35.474

Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan

2.562

Totaal mutaties 2015

14.193

Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs

397.166

Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen

81.356

Boekwaarde 31 december 2015

478.521

Mutatie in bedrijfswaarde

Het verloop in 2015 is als volgt:

(x €1000)

Bedrijfswaarde per 1-1-2015

464.328

Bedrijfswaarde per 31-12-2015

478.521

14.193

De mutatie in de bedrijfswaarde laat zich als volgt verklaren:

Gevolgen van aanpassingen van beleidsparameters en uitgangspunten

- in de autonome ontwikkeling	1.765	
- in huurbeleid	-7.080	
- in de onderhoudslasten	15.894	
- in de kosten en baten	-7.272	
- in de levensduur	6.624	
- in de restwaarde	-365	
- in de indexering	-3.408	
- in het disconteringspercentage	<u>13.519</u>	19.677

Gevolgen van mutaties in het bezit:

- Sloop	-1.588	
- Overige weggevallen vhe's	222	
- Verschuiving sociaal naar commercieel	-638	
- Nieuwbouw	1.888	
- Verkoop	<u>-5.368</u>	-5.484

Totaal mutatie bedrijfswaarde 14.193

Bedrijfswaarde sociaal bezit	478.521
Bedrijfswaarde commercieel bezit	<u>303.858</u>
Totale bedrijfswaarde	782.379

De WOZ waarde van het sociaal vastgoed is als volgt:

Verzorgingshuizen	116.468
Woningen	464.037
Overige verhuureenheden	<u>17.984</u>
	598.489

Brand- en stormverzekering

De gebouwen zijn voor een vaste jaarpremie per verhuurbare eenheid verzekerd tegen brand- en stormschade op basis van (geïndexeerde) herbouwwaarde via Aon. In de polisvoorwaarden is een clause opgenomen dat in geval van schade er geen rekening gehouden zal worden met eventuele onderverzekering en dat er derhalve geen verzekerd bedrag in de polis is opgenomen.

A-2 Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie

31-12-2015

31-12-2014

6.412

11.536

Het verloop van de bovenstaande post is als volgt

Boekwaarde per 1 januari 2015	11.536
- Investerings aankopen	-
nieuwbouw	996
renovatie	221
- terugontvangen overdrachtsbelasting	-29
- afboeking diverse projecten	-3.331
- Overboeking naar sociaal vastgoed in exploitatie	<u>-2.980</u>
Totaal mutaties in het boekjaar	<u>-5.123</u>
Boekwaarde per 31 december 2015	<u><u>6.412</u></u>

Onder de jaarrekeningpost Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie heeft SOR een aantal ontwikkellocaties verantwoord. Met uitzondering van de locatie Fazantenlaan zijn alle ontwikkellocaties op dit moment verhuurd en genereren een zelfstandige kasstroom. De belangrijkste locaties welke onderdeel uitmaken van deze rubriek zijn Havenkade Numansdorp, Fazantenlaan Oostvoorne en Meerval (Alver) Hoogvliet. Voor de waardering gaat SOR uit van (her)ontwikkeling op de (middel-) lange termijn.

Om de projecten te kunnen realiseren is uitgegaan van een aantal uitgangspunten/ veronderstellingen:

- Voor de locaties Havenkade Numansdorp en Fazantenlaan Oostvoorne is een wijziging in de bestemmingsplannen nodig. SOR is hiervoor in overleg met gemeentelijke- en provinciale instanties en de verwachting is dat goedkeuring wordt verkregen voor de ontwikkeling op deze locaties.

- Het aantal woningen dat gepland is om te realiseren op deze locaties past binnen de (te wijzigen) bestemmingsplannen.
- Voor de financierbaarheid van de projecten verwacht SOR garantiestelling van het WSW c.q. externe financiering.
- Voor de ontwikkeling is uitgegaan van de veronderstelling dat deze passen in binnen de contouren van de nieuwe Woningwet.

SOR heeft de verwachting dat bovenstaande uitgangspunten/ veronderstellingen haalbaar zijn en dat daarmee de verantwoorde boekwaarde kan worden gerealiseerd. Het niet kunnen realiseren van bovenstaande onderdelen ter voorbereiding op de ontwikkeling van de projecten heeft gevolgen voor de waardering van de grondlocaties. Deze inherente onzekerheid verbonden aan ontwikkellocaties is niet te kwantificeren.

A-3 Roerende zaken in exploitatie

31-12-2015

31-12-2014

3.181

2.830

Het verloop van de roerende zaken in exploitatie is als volgt:

Beginstand:

- Aanschafwaarde	4.981
- Cumulatieve afschrijving	-2.151
Boekwaarde per 1 januari 2015	2.830

- Investerings	670
Afschrijvingen boekjaar	-319
Totaal mutaties in het boekjaar	351

Eindstand:

- Aanschafwaarde	5.651
- Cumulatieve afschrijving	-2.470
Boekwaarde per 31 december 2015	3.181

A-4 Roerende zaken in exploitatie domotica

31-12-2015

31-12-2014

2.595

2.720

Het verloop hiervan was in 2015 als volgt:

Aanschafwaarde	3.108
Cumulatieve afschrijving	-388
Boekwaarde per 1 januari 2015	2.720

Mutaties in het boekjaar:

Investerings	-
Afschrijvingen boekjaar	-125
Saldo mutaties	-125

Eindstand:

Aanschafwaarde	3.108
Cumulatieve afschrijving	-513
Boekwaarde per 31 december 2015	2.595

A-5 Roerende zaken ten dienste van de exploitatie (inventarissen)

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
713	777

Het verloop hiervan was in 2015 als volgt:

- Aanschafwaarde	3.467
- Cumulatieve afschrijving	<u>-2.689</u>
Boekwaarde per 1 januari 2015	777

Mutaties in het boekjaar:

- Investerings	319
- Afschrijvingen boekjaar	<u>-384</u>
Saldo mutaties	-64

Eindstand:

- Aanschafwaarde	3.786
- Cumulatieve afschrijving	<u>-3.073</u>
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>713</u>

De inventarissen zijn verzekerd tegen de risico's van brand -, inbraak - en stormschade.

A-6 Onroerende zaken ten dienste van exploitatie

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
3.752	3.127

- Aanschafwaarde	4.100
- Cumulatieve afschrijving	<u>-972</u>
Boekwaarde per 1 januari 2015	3.127

Mutaties in het boekjaar:

- Investerings	1.147
- Desinvesteringen	-307
- Afschrijvingen boekjaar	<u>-216</u>
Saldo mutaties	625

Eindstand:

- Aanschafwaarde	5.247
- Cumulatieve afschrijving	<u>-1.495</u>
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>3.752</u>

<u>Vastgoedbeleggingen</u>		<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
A-7	<u>Commercieel vastgoed</u>	260.779	243.124
	Waardestijging bestaand bezit	<u>17.656</u>	
	Marktwaaarde per 31 december 2015	<u>260.779</u>	
Het verloop is als volgt:			
	Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	275.311	
	Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen	<u>-32.187</u>	
	Boekwaarde 1 januari 2015	<u>243.124</u>	
Mutaties			
	Investeringsen	-	
	Onrendabele toppen	-	
	Desinvesteringen	-324	
	Afschrijvingen	-	
	Herclassificatie	-137	
	Herwaarderingen	18.116	
	Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan		
	Totaal mutaties 2015	<u>17.656</u>	
	Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	275.187	
	Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen	<u>-14.408</u>	
	Boekwaarde 31 december 2015	<u>260.779</u>	

Onderverdeeld naar categorie:

Woningen	215.442
Bedrijfsruimten	42.385
Parkeren	<u>2.952</u>
Totaal	260.779

WOZ-waarde per 31 december 2015

Woningen	223.717
Overige verhuureenheden	<u>46.247</u>
Totaal	269.964

De bedrijfswaarde van de vastgoedbeleggingen bedraagt per 31 december 2015 € 304.858

<u>Commercieel vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie</u>		<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		<u>1.184</u>	<u>1.218</u>
Het verloop van de bovenstaande post is als volgt:			
	Boekwaarde per 1 januari 2015	1.218	
	Mutaties in het boekjaar	<u>-34</u>	
	Boekwaarde per 31 december 2015	<u>1.184</u>	

Onder de jaarrekeningpost "Commercieel vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie" heeft SOR een aantal ontwikkellocaties verantwoord. De belangrijkste locaties welke onderdeel uitmaken van deze rubriek zijn KPN Binnenrotte, KPN Tuinlaan en Vredevorstkerk. Voor de waardering gaat SOR uit van (her)ontwikkeling op de (middel-) lange termijn.

SOR heeft de verwachting dat de uitgangspunten/ veronderstellingen haalbaar zijn en dat daarmee de verantwoorde boekwaarde kan worden gerealiseerd. Het niet kunnen realiseren van bovenstaande onderdelen ter voorbereiding op de ontwikkeling van de projecten heeft gevolgen voor de waardering van de grondlocaties. Deze inherente onzekerheid verbonden aan ontwikkellocaties is niet te kwantificeren.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

A-9 Latente belastingvorderingen

31-12-2015

31-12-2014

3.954

-

Actieve latentie uit hoofde van verliescompensatie

Op basis van de analyse van de resultaten 2012-2015 is het fiscale resultaat bepaald. Uit deze analyse komt een fiscaal verlies van € 15,8 miljoen:

Jaar	Fiscaal resultaat (x € 1.000)
2012	-2.460
2013	-6.121
2014	-1.105
2015	-6.131
Totaal	-15.817

Dit leidt tot een actieve latentie uit hoofde van verliescompensatie van € 3,9 miljoen op basis van een belastingtarief van 25%.

A-10 Geactiveerde derivaatkosten

31-12-2015

31-12-2014

932

955

Met ingang van 2009 vindt afschrijving echter alleen plaats als het derivaat is gehedged met een lening. In 2008 is een "Payer Swaption" afgesloten van € 30.000.000 waarvoor een premie is betaald van € 1.025.000 voor de periode 1-12-2011 tot 1-12-2056 (af te schrijven in 527 maanden).

Derivaat Looptijd vanaf	Saldo 1-1-2015	Activering in 2015	Afschrijving in 2015	Bijzondere mutaties 2015	Saldo 31-12-2015	Restant Afschrijvings- termijn
Payer Swaption € 30 mio 45 jr. 1/12-2011	€ 955	€ -	€ 23	€ -	€ 932	503 maanden

A-11 Geactiveerde premie swaptions

31-12-2015

31-12-2014

4.183

4.690

Conform de toepassing van RJ290 is de in het verleden via een lagere rente ontvangen premie in het eerste rentetijdvak van de extendible leningen geactiveerd. Deze premie wordt op basis van de effectieve rente per onderliggende lening geamortiseerd.

Boekwaarde 1 januari 2015
Vrijval door amortisatie
Boekwaarde 31 december 2015

4.690

-506

4.183

B VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
B-1 Vastgoed bestemd voor de verkoop	182	619
Het verloop van de bovenstaande post is als volgt		
Boekwaarde per 1 januari 2015	619	
Boekwaarde 2 verkochte woningen, alsmede correctie boekwaarde verkochte woning in 2016	437	
Totaal mutaties in het boekjaar	-437	
Boekwaarde per 31 december 2015	182	
B-2 Huurdebiteuren	<u>920</u>	<u>425</u>
De specificatie van de huurachterstand is:		
Te vorderen huren van zittende huurders	853	359
Te vorderen huren van vertrokken huurders	212	125
Af: Voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid huurachterstand	-145	-59
	<u>920</u>	<u>425</u>
De huurachterstand is gestegen als gevolg van het in de huuradministratie opnemen van de vorderingen op Leyten. Tot en met 2014 is deze post verantwoord onder de overlopende activa. De vordering bedraagt per ultimo 2015 circa € 536.000.		
B-3 Overige vorderingen derden	<u>1.242</u>	<u>1.651</u>
Overige vorderingen op derden	1.100	1.651
Af: Voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid overige vorderingen	-	-
	<u>1.100</u>	<u>1.651</u>
De overige vorderingen op derden bestond in 2015 uit vorderingen welk voortkomen uit de exploitaties en onderhoudswerkzaamheden voor rekening van derden.		
B-4 Overlopende activa	<u>640</u>	<u>1.084</u>
Deze post bestaat uit:		
Vooruitbetaalde posten	35	224
Nog te ontvangen beleggingsrente	55	141
Voorraden exploitatie bijkomende kosten	1	17
Verkoopkosten Rietplaat	-	79
Huur inkomsten caravanstalling	45	34
Vordering Belastingdienst BTW tm 2014	441	-
Vordering Prorata	50	354
Vordering Leyten	-	184
Overige te vorderen posten	13	51
	<u>640</u>	<u>1.085</u>

De vordering op de belastingdienst bedraagt op dit moment € 491.397. De jaren die nog afgerekend moeten worden zijn 2011 tot en met 2015, welke nu in behandeling zijn bij de belastingdienst.

B-5 Overige schuldenoepsmaatschappijen

De specificatie is als volgt:

Rekening-courant met SOR VoordeBan BV

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
17	-
<u>17</u>	<u>-</u>

B-6 Liquide middelen

Direct opvraagbaar zijn:

Kassen (3x)

Rekening-courant ING Bank

Rekening-courant ABN AMRO Bank N.V.

Rekening-courant ING Bank N.V.

Rekening-courant Rabobank

Rekening-courant ABN AMRO Bank N.V. (2x)

Rekening courant Holding BV

Rekening courant Vastgoed BV

Rekening courant Senior Village BV

Rekening courant VoordeBan BV

Kruisposten geldverkeer

Subtotaal direct opvraagbaar

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
7	9
11	15
980	623
11	3
0	13
89	52
5	0
0	14
0	0
0	0
5	-41
<u>1.109</u>	<u>689</u>

Op termijn is uitgezet:

ING zakelijke spaarrekening

ING LMA

Rabobank Bedrijfsbonus

Rabobank bedrijfsspaarrekening

2.510	763
6.246	8.740
10.000	10.000
2.500	2.500
<u>21.256</u>	<u>22.003</u>

Totaal-Generaal

<u>22.365</u>	<u>22.692</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA**E GROEPSVERMOGEN****E-1 Kapitaal**

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
0	0

E-2 Overige reserves

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
-46.058	-95.326

Reserves**Herwaarderingsreserve**

-128.370	-149.835
<u>82.312</u>	<u>54.509</u>
-46.058	-95.326

Reserves

Het verloop van de reserve is als volgt:

Saldo begin boekjaar

Effect stelselwijziging RJ290

Resultaat boekjaar

Saldo einde boekjaar

-149.835	10.104
0	-72.468
21.464	-87.471
<u>-128.370</u>	<u>-149.835</u>

Het resultaat boekjaar is:

21.464

Herwaarderingsreserve

Het verloop van de herwaarderingsreserve is als volgt:

Bedrijfswaarde per 31-12-15	478.521
Historische Kosten per 31-12-15	<u>396.209</u>
Saldo einde boekjaar	<u><u>82.312</u></u>

De mutatie laat zicht als volgt verklaren:

Stand 1 januari 2015 **54.509**

- overboeking van daeb naar niet daeb gerealiseerd	-220	
- herwaardering grond, ongerealiseerd	-2.611	
- herwaardering opstal, ongerealiseerd	33.786	
- gerealiseerde herwaardering afschrijvingen	<u>-3.152</u>	
Totaal mutaties 2015		<u>27.804</u>

Stand 31 december 2015 **82.312**

De herwaarderingsreserve heeft alleen betrekking op sociaal vastgoed. Voor commercieel vastgoed is er geen reserve gevormd. Aangezien de stichtingskosten (€ 275.187.290) hoger zijn dan de taxatiewaarde (€ 260.779.129) is er sprake van een negatieve herwaardering (-/- € 14.408.161)

F

F-1 Voorziening onrendabele investeringen

31-12-2015 **31-12-2014**

3.500 0

De voorziening onrendabele investering heeft betrekking op noodzakelijke onrendabele investeringen als gevolg van wijzigende wet- en regelgeving op het gebied van de bekostiging van de zorg.

F-2 Voorziening latente belastingverplichtingen

31-12-2015 **31-12-2014**

3.137 0

Voor de jaarrekening 2015 is de fiscale positie ultimo 2015 bepaald. Dit betreft de periode vanaf het vervallen van de vrijstelling in 2012 tot eind 2015. De openingsbalanswaarderingen van de leningen leidt tot een fiscaal (dis)agio. Dit (dis)agio wordt vervolgens fiscaal geamortiseerd. Voor de jaarrekening leidt dit per saldo tot een passieve latente. De amortisatie van het (dis)agio is contant gemaakt tegen de gemiddelde vermogenskostenvoet (4,48)

F-3 Voorziening negatieve waarde derivaten

31-12-2015 **31-12-2014**

0 19

Er zijn ultimo 2015 geen ongedegde derivaten meer aanwezig, met een negatieve marktwaarde.

F-4 Afkoop rente conversie

31-12-2015 **31-12-2014**

12.547 13.942

In december 2007 heeft voor een deel van de leningenportefeuille ad € 259.000.000 een renteconversie plaats gevonden. Als onderdeel van deze transactie heeft de SOR een bedrag van € 23.706.952 ontvangen. Dit bedrag wordt naar rato van de gemiddelde resterende looptijd van de leningen (= 15 jaar) in de komende jaren verwerkt in het resultaat. Ultimo 2015 resteren nog 9 jaren.

Het verloop van deze rekening in 2015 was als volgt:

Stand per 1 januari 2015	13.942
Af : vrijval 2015 ten gunste van het renteresultaat	<u>1.395</u>
Stand per 31 december 2015	<u><u>12.547</u></u>

Het vrijvallend deel van de afkoop van de renteconversie van de leningen voor 2015 bedraagt € 1.395.000.

F-5 Reorganisatie voorziening**31-12-2015****31-12-2014**

572

347

De voorziening reorganisatie is gevormd voor de te verwachten kosten naar aanleiding van de afronding van de per 1 juli 2014 doorgevoerde reorganisatie. Het besluit tot reorganisatie en de vorming van de reorganisatie heeft in 2013 plaatsgevonden.

G-1 Schulden/leningen overheid

	totale schuldrest > 5 jaar	totale schuldrest per 31-12-2015	totale schuldrest per 31-12-2014
	8.182	8.712	9.410

Dit betreffen leningen die zijn afgesloten met de Gemeente Rotterdam ter financiering van de onroerende zaken in exploitatie.

Stand per 1 januari 2015	9.410
Bij: Ontvangen nieuwe leningen	<u>0</u>
	9.410
Af : Reguliere aflossingen	<u>698</u>
Stand per 31 december 2015	<u>8.712</u>

G-2 Schulden/leningen kredietinstellingen

	totale schuldrest > 5 jaar	totale schuldrest per 31-12-2015	totale schuldrest per 31-12-2014
	615.130	630.887	644.657

Dit zijn leningen die zijn afgesloten met kredietinstellingen ter financiering van de onroerende en roerende zaken in exploitatie en ontwikkeling.

Stand per 1 januari 2015	644.657
Bij: Ontvangen nieuwe leningen	<u>52.700</u>
	697.357
Af : Reguliere aflossingen	<u>66.470</u>
Stand per 31 december 2015	<u>630.887</u>

Het gemiddelde rentepercentage van de langlopende leningen is gestegen van 4,06% in 2014, naar 4,48% in 2015. Door de rente die wij in 2015 voor de derivaten hebben betaald is het rente percentage op 4,48% uitgekomen. In 2014 was het percentage 4,33%.

SOR heeft een onvoorwaardelijke en onherroepelijke volmacht verstrekt aan het WSW (als bedoeld in het Reglement van deelneming stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw, artikel 30), zodat het WSW in staat wordt gesteld om, wanneer daartoe aanleiding is, over te gaan op hypotheekvestiging op het bezit dat de woningstichting in onderpand heeft gegeven. Het onderpand betreft het gehele bezit (woningen en bedrijfsruimten).

De marktwaarde van de leningportefeuille bedraagt per 31 december € 1.131.507

G-3 Embedded derivaten**31-12-2015****31-12-2014**

162.312

173.974

Met ingang van de jaarrekening 2014 is een vernieuwde Richtlijn Jaarverslaggeving 290 (hierna: RJ 290) van kracht geworden, waarbij de marktwaarde van de in de leningenportefeuille opgenomen embedded derivaten onder bepaalde voorwaarden in de balans moet worden opgenomen. In het verslagjaar 2014 is deze wijziging in de verslaggeving doorgevoerd. Tot en met 2013 werden de in langlopende leningen besloten derivaten niet afzonderlijk gewaardeerd. Met ingang van boekjaar 2014 wordt de eventuele negatieve boekwaarde van deze derivaten opgenomen als langlopende schuld. De mutatie in de marktwaarde wordt ten laste van het resultaat gebracht. Hiermee wordt voldaan aan RJ 290.

BDO Accountants heeft de modellering en daarmee de waardering van de embedded derivaten voorgeschreven als receiverswaption. SOR is van mening dat de economische en beleidsmatige realiteit duidt op payerswaptions.

Waardering per 1 januari 2015	173.974
Mutatie waardering 2015	<u>-11.663</u>
Waardering per 31 december 2015	<u>162.312</u>

G-4	<u>Waarborgsommen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		172	182

Uit hoofde van huurovereenkomsten met huurders van bedrijfsruimten ontvangen wij borgsommen welke als eerste zekerheid dienen voor de voldoening van eventueel door de huurder verschuldigde bedragen bij beëindiging van de huurovereenkomst. Dit kan zijn een geldbedrag of een onvoorwaardelijke bankgarantie van een Nederlandse bankinstelling. Per 31-12-2015 hadden wij een bedrag van € 167.935 aan borg en voor € 773.187 aan bankgaranties. Als borgsom voor handzenders om garagedeuren te openen hebben wij € 4.302 ontvangen.

G-5	<u>Overige schulden</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		371	404

WTV-subsidie overschotten	90
Persoonlijk ontwikkelingsplan	175
Service kosten voorziening Jan van Loon en Rubroek	99
Overige schulden lang bewoners	7
	<u>371</u>

- WTV-subsidie overschotten

Jaarlijks werd WTV-subsidie aan ons uitgekeerd, waarvan de berekeningsbasis van een aantal gevallen afwijkt van de werkelijk direct via een huurmatiging te verrekenen gevallen. Hierdoor ontstonden overschotten die worden aangewend om voorzieningen voor bewoners van onze complexen te kunnen financieren. Voor de complexen, waarvan wij de exploitatie destijds teruggenomen hebben van Zorggroep Rijnmond, is de afspraak gemaakt met Zorggroep Rijnmond dat zij in de besteding van dit fonds inspraak hebben, in 2015 heeft een mutatie van € 800 plaatsgevonden

Het verloop van deze post was in 2015:

Stand per 1 januari 2015	91
Bij : Overschotten	<u>0</u>
Subtotaal	91
Af : Aanwending ten behoeve van diverse complexen	<u>1</u>
Stand per 31 december 2015	<u>90</u>

Persoonlijk opleidingsplan

Het verloop van deze post was in 2015

Stand per 1 januari 2015	207
Bij :	<u>31</u>
Subtotaal	238
Af : besteed	<u>63</u>
Stand per 31 december 2015	<u>175</u>

- Onderhoud activa servicekosten

Deze post heeft als doel de onderhoudslasten van diverse geactiveerde roerende zaken gelijkmatig over de jaren te verdelen. Enerzijds vindt er jaarlijks een dotatie plaats ten laste van de servicekosten, die de bewoners via de huur betalen en anderzijds worden de werkelijke onderhoudskosten jaarlijks onttrokken. Dit zijn dus schulden aan bewoners. Aangezien wij door de exploitatie overname van de complexen van de PCZR ook diverse saldi hebben overgekregen geven wij hierna een specificatie van het saldo ultimo 2015:

Complex Bisschopshove	5
Complex Zonnehove	<u>2</u>
Totaal	<u>7</u>

H KORTLOPENDE SCHULDEN

H-1	<u>Vooruit ontvangen huren</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		461	414

Op 31 december 2015 bedroeg de huurvoorstand € 460.825 (31 december 2014: € 414.426).

H-2	<u>Schulden aan leveranciers</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		3.304	2.436

H-3	<u>Belasting, premies sociale verzekeringen en pensioenen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		819	220

De specificatie is als volgt:

BTW	620	
Loonbelasting	99	
Premies sociale verzekeringen	40	
Pensioenpremies	60	
	<u>819</u>	

H-4	<u>Overige schulden</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		757	997

Met huurders af te rekenen bijkomende- en servicekosten	753	642
Diversen	5	355
	<u>757</u>	<u>997</u>

Deze post bestaat uit een saldo van € 308.014 aan vorderingen en € 1.060.665 aan schulden aan bewoners.

H-5	<u>Overlopende passiva</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		10.081	10.098

De specificatie is als volgt:

- Niet vervallen rente leningen	7.613	7.859
- Overige overlopende posten	2.468	2.239
	<u>10.081</u>	<u>10.098</u>

Specificatie overige overlopende posten

De specificatie is als volgt:

Te betalen zakelijke lasten	1.149	928
Te betalen onderhoudskosten	557	264
Verschuldigde vakantiedagen	107	136
Raming accountantskosten	105	42
Huur correcties	-	24
Bijdrage verbouwing Nieuwe Plantage	162	180
Te verrekenen energiekosten	2	2
Subsidie De Nieuwe Plantage	10	-
Nog te ontvangen facturen	75	164
Digh afboeking 80% garantie	244	244
Te betalen ZW-verzekering	138	134
Te betalen E.B.premie ZKV	-74	-
Diversen	-7	120
	<u>2.468</u>	<u>2.239</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Pensioenregeling

SOR heeft voor haar werknemers een "toegezegde" pensioenregeling. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstak pensioenfonds SPW. SOR heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij SPW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. SOR heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "toegezegde" bijdrageregeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het SPW is eind december 2015 109%.

Aangegane verplichtingen onroerende zaken in ontwikkeling

Ultimo 2015 zijn er geen aangegane verplichtingen uit hoofde van onroerende zaken in ontwikkeling.

Obligo WSW

De obligoverplichting aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) uit hoofde van de door het WSW geborgde leningen bedraagt 3,85% over het schuldrestant van de geborgde leningen. Voor leningen met een variabele hoofdsom is 75% van de maximale som als obligo verschuldigd. Ultimo boekjaar 2015 bedraagt het obligo € 24,62 miljoen. Dit bedrag wordt opeisbaar indien het WSW in financiële problemen mocht komen. Zolang het risicovermogen van het WSW voldoende is om eventuele betalingsverplichtingen van WSW-deelnemers over te nemen, wordt geen beroep gedaan op deze obligoverplichting. Het WSW verwacht voor de komende vijf jaar conform de actuele meerjarenliquiditeitsprognose geen beroep te doen op deze obligoverplichting. Deze verplichting hoeft daarom niet te worden opgenomen in de balans, maar als 'niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Leaseverplichtingen

SOR heeft leasecontracten afgesloten voor het wagenpark. De gemiddelde jaarlast bedraagt € 146.000.

9 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

L **BEDRIJFSOPBRENGSTEN**

L-1 Huren	2015	2014
Netto huur		
De specificatie is als volgt:		
Verzorginghuizen	17.448	17.201
Woningen en woongebouwen	38.369	37.533
Onroerende zaken, niet zijnde woningen	6.951	6.575
Subtotaal	62.768	61.309
Af: huurderiving	2.335	1.544
Totaal	60.434	59.765

Toelichting:

De hogere leegstand is voornamelijk een derving tijdens leegstand (€ 603.000), alsmede een gewijzigde manier van het registreren van de huurgarantie complex Buitenban (€ 395.000 betrekking hebbend op 2014).

L-2 Opbrengst servicecontracten	2015	2014
Vergoedingen leveringen en diensten	6.049	7.152
Opbrengsten Te Hoogerbrugge, Klapwiek en De Hoeksteen	155	113
Overige baten	24	23
Subtotaal	6.228	7.288
Af: vergoedingsderving wegens leegstand	201	243
Totaal	6.026	7.044

L-3 Netto verkoopresultaat vastgoedportefeuille	2015	2014
	1.191	170
Het verkoopresultaat van 2015 is als volgt opgebouwd:		
- Opbrengst verkopen	6.879	
- Boekwaarde verkopen	5.504	
- Verkoopkosten	184	
Totaal	1.191	

Dit betreft de verkoop van het complex Rietplaat, het complex Dienstencentrum Pernis alsmede 3 nieuwbouw koopwoningen.

L-4 Overige bedrijfsopbrengsten	2015	2014
- overige baten uit woningexploitaties	1.052	296
- vergoeding voor administratie leveringen en diensten	218	293
- diversen	573	475
Totaal	1.842	1.064

De overige baten uit woningexploitaties bestaan uit:

- 1ste verhuurnota's	34
- overige baten uit exploitatie	1.018
	1.052

De diverse overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

Niet verrekenbare service kosten	178
- Domotica	160
- Prorata	137
- Wooncompas detachering	14
- Huur Caravanstalling	58
- Overigen	26
Totaal	<u>573</u>

L-5 Exploitatie Gebouwen in Beheer

	2015	2014
Gebouwen in beheer	<u>137</u>	<u>12</u>

Dit betreft het complex Berlagehof; woningen, bedrijfsruimten als ook garages.

M BEDRIJFSLASTEN

M-1 Afschrijvingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille

	2015	2014
Sociaal Vastgoed in Exploitatie	15.364	15.417
Afschrijving Inbouwpakket	116	86
Domotica	125	125
Activa ten dienste van de exploitatie	483	524
Totaal	<u>16.088</u>	<u>16.152</u>

M-2 Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille

	2015	2014
Waardeverandering Sociaal Vastgoed	938	-
Waardeverandering Sociaal Vastgoed in ontwikkeling	4.916	2.074
Waardeverandering Commercieel Vastgoed in Ontwikkeling		-
Waardeverandering Activa ten dienste van Exploitatie	-476	-225
Afboeking diverse projecten.	1.156	-
Totaal	<u>6.535</u>	<u>1.849</u>

De post afboeking diverse projecten 2015 betreft de afwaardering van toegerekende kosten voor projecten (de zogenaamde onrendabele top).

M-3 Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenen

	2015	2014
Salarissen	3.863	3.903
Uitzendkrachten	571	533
Pensioenpremie	604	700
Sociale lasten	476	573
15% Spaarloonpremie	6	2
	<u>5.521</u>	<u>5.712</u>
af: doorbelast naar onderhoud	204	207
af: ontvangen ziekengelden	79	56
	<u>5.238</u>	<u>5.448</u>

Het aantal FTE bedraagt 63,52 per 31 december 2015 (2014: 63,58)

Overzicht volgens Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SOR van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor de woningcorporaties, klasse G.

Het bezoldigingsmaximum in 2014 en 2015 voor SOR is € 167.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Commissarissen; dit bedraagt in 2015 voor de voorzitter € 19.289 en voor de overige leden € 12.859 van het bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

H. Rietveld MBA			
Jaar	2015	2015	2014
Functie	Directeur-Bestuurder	Adviseur	Directeur-Bestuurder
Duur dienstverband	1/1 - 31/9	1-10 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Ja	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nvt	Nvt	Nvt
Bezoldiging			
Beloning	138.471	26.972	184.480
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	19.582	6.527	41.016
Totaal bezoldiging	158.054	33.500	225.496
Toepasselijk WNT-maximum	125.250		167.000

De (voormalige) directeur-bestuurder valt in de overgangsregeling van de WNT, nu de met hem gemaakte bezoldigingsafpraak (ruim) voor 1 januari 2014 is overeengekomen.

E.H. Najja MBA			
Jaar	2015	2014	
Functie	Directeur-Bestuurder	NVT	
Duur dienstverband	1-10 - 31/12	NVT	
Omvang dienstverband (in fte)	1	NVT	
Gewezen topfunctionaris?	Nee	NVT	
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	NVT	
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nvt	NVT	
Bezoldiging			
Beloning	€ 32.049,13	NVT	
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0,00	NVT	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.765,91	NVT	
Totaal bezoldiging	€ 37.815,04	NVT	
Toepasselijk WNT-maximum	€ 41.750,00	NVT	

De totale bezoldiging past binnen het toepasselijk WNT-maximum.

Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

Het maximum volgens de WNT-staffel bedraagt voor de voorzitter van de RvC € 25.050, voor leden bedraagt deze (beide exclusief BTW). De bezoldiging voor de leden van RvC is als volgt: € 16.700

Naam	Geboortedatum	Functie	Periode	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Inclusief BTW
B. de Graaf	13-11-1948	Voorzitter	1/1 - 31/12	€ 17.360	€ 0	€ 0	€ 17.360	€ 21.006
H.M.A. van Duin	19-10-1958	Lid	1/1 - 31/12	€ 11.573	€ 0	€ 0	€ 11.573	€ 14.003
H.W.F. Houben	3-8-1953	Lid	1/1 - 31/12	€ 11.573	€ 0	€ 0	€ 11.573	€ 14.003
J.M. Kremer	23-2-1970	Lid	1/1 - 31/12	€ 11.573	€ 0	€ 0	€ 11.573	€ 14.003
A. de Ruiter	23-7-1948	Lid	1/1 - 12/5	€ 4.822	€ 0	€ 0	€ 4.822	€ 5.835
S. Fleischeur	16-7-1954	Lid	1/7 - 31/12	€ 5.786	€ 0	€ 0	€ 5.786	€ 7.001

Hieronder zijn ter vergelijking de cijfers over 2014 opgenomen.

Naam	Geboortedatum	Functie	Periode	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Inclusief BTW
B. de Graaf	13-11-1948	Voorzitter	1/1 - 31/12	€ 12.150	€ 0	€ 0	€ 12.150	€ 14.702
H.M.A. van Duin	19-10-1958	Lid	1/1 - 31/12	€ 8.100	€ 0	€ 0	€ 8.100	€ 9.801
H.W.F. Houben	3-8-1953	Lid	1/1 - 31/12	€ 8.100	€ 0	€ 0	€ 8.100	€ 9.801
J.M. Kremer	23-2-1970	Lid	1/1 - 31/12	€ 8.100	€ 0	€ 0	€ 8.100	€ 9.801
A. de Ruiter	23-7-1948	Lid	1/1 - 31/12	€ 8.100	€ 0	€ 0	€ 8.100	€ 9.801

De bezoldiging blijft binnen het toepasselijk WNT-maximum.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gedurende 2015 zijn er geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen gedaan.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

M-4 Onderhoudskosten

	2015	2014
Acuut klachtenonderhoud	2.361	1.657
Mutatie onderhoud	617	361
Planmatig onderhoud	7.036	3.214
Onderhoud complexen in beheer derden	-53	-72
Kosten huismeesters t.i.v. onderhoud	204	221
Overig	-207	29
Onderhoudskosten	<u>9.958</u>	<u>5.410</u>

De onderhoudsuitgaven per bedrijfswaardecomplex laten hetvolgende beeld zien:

Verzorgingshuizen/verpleeghuizen	1.660	1.117
Woningen	8.214	4.214
Bedrijfspannen	84	79
Totaal	<u>9.958</u>	<u>5.410</u>

Onderhoudskosten zijn verantwoord in de periode waarin de werkzaamheden daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

M-5 Leefbaarheid

	2015	2014
	<u>195</u>	<u>188</u>
Kosten sociaal beheer	157	164
Kosten bewonerscommissies	38	23
	<u>195</u>	<u>188</u>

M-6 Lasten servicecontracten

	2015	2014
Leveringen en diensten	<u>5.339</u>	<u>5.926</u>

M-7 Overige bedrijfskosten

	Servicekosten	Bedrijfs- en Exploitatiekosten	Totaal boekjaar	Totaal boekjaar
	2015	2015	2015	2014
Overige personeelskosten	83	211	294	324
Huisvestingskosten		193	193	157
Kosten Raad van Commissarissen	-	85	85	53
winkel Te Hoogerbrugge	-	-	-	84
Algemene kosten	18	2.525	2.543	2.028
Subtotaal vanuit bedrijfskosten	<u>100</u>	<u>3.015</u>	<u>3.115</u>	<u>2.647</u>

M-8 Exploitatielasten

	2015	2014
Onroerende zaakbelasting	1.421	1.436
Opstalverzekeringen	90	89
Overige zakelijke lasten	1.294	1.231
Sectorspecifieke heffingen	2.113	3.116
Overige exploitatielasten	2.423	1.332
	<u>7.341</u>	<u>7.203</u>

In de overige exploitatielasten zijn nog lasten voorgaande jaren verantwoord tot een bedrag van € 774.

	2015	2014
N-1 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	<u>-21.268</u>	<u>-4.524</u>

N FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2015	2014
N-1 Rentebaten		
Vrijval afkoop renteconversie	1.395	1.395
Toegerekende rente Leveringen en Diensten	-	135
Rente op overige vorderingen	14	26
Rente op uitgezette middelen	97	325
	<u>1.506</u>	<u>1.881</u>

N-2 Waardeveranderingen Financieel Vaste Activa

Vrijval negatieve marktwaarde derivaten	-	9.473
Afschrijving FVA	-3	-243
	<u>-3</u>	<u>9.230</u>

N-3 Rentelasten

Rente langlopende schulden	-29.087	-27.719
Boeterente aflossing langlopende schulden	-	-
Rente overige schulden	-	-0
Rente lasten derivaten	-19	-1.803
	<u>-29.107</u>	<u>-29.522</u>

N-4 Mutatie embedded derivaten

Amortisatie premie swaptions	-	-691
Mutatie reële waarde embedded swaptions	11.157	-96.126
	<u>11.157</u>	<u>-96.817</u>

Het gemiddeld rentepercentage van de langlopende schulden bedraagt ultimo 2015 4,48 (2014 4,06).

O	BELASTINGEN RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSJUITOEFENING	2015	2014
		822	-

P	RESULTAAT DEELNEMINGEN	2015	2014
		-	-

Dit is het resultaat van de SOR Holding BV. Hierin zijn de resultaten verwerkt van haar dochters SOR Vastgoed BV, SOR Voordeban BV en Senior Village BV

8 Enkelvoudige jaarrekening

pagina

Inhoudsopgave

- 1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015
- 2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015
- 3 Toelichting op de balans per 31 december 2015
- 4 Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2015

1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming) x € 1.000**ACTIVA**

A	<u>VASTE ACTIVA</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	Materiële vaste activa		
1	Sociaal vastgoed in exploitatie	478.521	464.328
2	Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie	6.394	10.623
	Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie		
3	Roerende zaken in exploitatie	3.181	2.830
4	Roerende zaken in exploitatie domotica	2.595	2.720
5	Roerende zaken ten dienste van de exploitatie	713	777
6	Onroerende zaken ten dienste van exploitatie	3.752	3.127
		495.157	484.405
	Vastgoedbeleggingen		
7	Commercieel vastgoed in exploitatie	260.779	243.124
8	Commercieel vastgoed in ontwikkeling	864	864
		261.643	243.988
	Financiële vaste activa		
9	Latente Belastingvorderingen	3.954	0
	Overige vorderingen		
10	Geactiveerde derivaatkosten	932	955
11	Geactiveerde premie swaptions	4.183	4.690
		9.069	5.644
	Subtotaal	765.870	734.037
	B		
	VLOTTENDE ACTIVA		
	Vorraden		
1	Vastgoed bestemd voor de verkoop	182	619
	Vorderingen		
2	Huurdebiteuren	920	425
3	Overige vorderingen derden	1.242	1.609
4	Overlopende activa	637	1.084
5	Overige vorderingen	962	1.093
		22.360	22.677
	6		
	Liquide middelen		
	Subtotaal	26.303	27.507
	Totaal generaal	792.173	761.544

Enkelvoudige balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming) x € 1.000

PASSIVA

E	<u>GROEPSVERMOGEN</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
1	Kapitaal	0	0
2	Overige reserves	-46.058	-95.326
	Subtotaal	-46.058	-95.326
F	<u>VOORZIENINGEN</u>		
1	Voorziening onrendabele investeringen	3.500	0
2	Voorziening latente belastingverplichtingen	3.137	0
3	Voorziening negatieve waarde derivaten	0	19
4	Afkoop renteconversie leningen	12.547	13.942
5	Reorganisatie voorziening	572	347
6	Deelnemingen	666	574
	Subtotaal	20.422	14.882
G	<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>		
1	Schulden/leningen overheid	8.712	9.410
2	Schulden/leningen kredietinstellingen	630.887	644.657
	Overige schulden		
3	Embedded derivaten	162.312	173.974
4	Waarborgsommen	172	182
5	Overige schulden	371	404
	Subtotaal	802.454	828.627
H	<u>KORTLOPENDE SCHULDEN</u>		
1	Vooruit ontvangen huren	461	414
2	Schulden aan leveranciers	3.237	1.849
3	Belastingen en premies sociale verzekeringen	819	354
4	Overige schulden	757	647
5	Overlopende passiva	10.081	10.098
	Subtotaal	15.356	13.361
	Totaal generaal	792.173	761.544

2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015

(x € 1.000)

L	<u>BEDRIJFSOPBRENGSTEN</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
1	Huren	60.434	59.765
2	Opbrengst servicecontracten	6.026	7.044
3	Netto verkoopresultaat vastgoedportefeuille	1.191	170
5	Overige bedrijfsopbrengsten	1.842	1.064
6	Exploitatie gebouwen in beheer	137	12
	Som der bedrijfsopbrengsten	69.631	68.056
M	<u>BEDRIJFSLASTEN</u>		
1	Afschrijvingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille	16.088	16.152
2	Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille	6.513	1.849
3	Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenen	5.238	5.448
4	Onderhoudslasten	9.958	5.410
5	Leefbaarheid	195	188
6	Lasten servicecontracten	5.339	5.926
	Overige Bedrijfslasten		
7	Bedrijfslasten	3.115	2.644
8	Exploitatielasten	7.345	7.203
	Som der bedrijfslasten	53.792	44.820
N-1	Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	-21.268	-4.524
	Bedrijfsresultaat	37.107	27.759
N	<u>FINANCIËLE BATEN EN LASTEN</u>		
1	Rentebaten	1.506	1.881
2	Waardeveranderingen van Financiële vaste activa	-3	9.230
3	Rentelasten	-29.107	-29.522
4	Mutatie embedded derivaten	11.157	-96.817
	Renteresultaat	-16.448	-115.227
	RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING VOOR BELASTINGEN	20.660	-87.468
O	Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	817	-
P	Resultaat deelnemingen	-12	-3
		805	-3
	RESULTAAT NA BELASTINGEN (JAARRESULTAAT)	21.464	-87.471

Toelichting op enkelvoudige balans per 31 december 2015
(x € 1.000)

A MATERIËLE VASTE ACTIVA

A-1 Sociaal vastgoed in exploitatie	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Dit bestaat uit:		
Sociaal vastgoed in exploitatie verzorgingshuizen	181.944	182.587
Sociaal vastgoed in exploitatie woningen	262.902	246.882
Sociaal vastgoed in exploitatie overige verhuureenheden	33.675	34.860
	478.521	464.328

Het verloop van het sociaal vastgoed gekwalificeerd als productiemiddel is als volgt:

Het verloop van het sociaal vastgoed in exploitatie is als volgt:

Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	412.185
Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen	52.143
Boekwaarde 1 januari 2015	464.328

Investeringen	4.470
Onrendabele toppen	-2.562
Desinvesteringen	-8.365
Afschrijvingen	-15.955
Herclassificatie	-1.430
Herwaarderings	35.474
Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan	2.562
Totaal mutaties 2015	14.193

Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	397.166
Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen	81.356
Boekwaarde 31 december 2015	478.521

Mutatie in bedrijfswaarde

Het verloop in 2015 is als volgt:	(x €1000)
Bedrijfswaarde per 1-1-2015	464.328
Bedrijfswaarde per 31-12-2015	478.521
	14.193

De mutatie in de bedrijfswaarde laat zich als volgt verklaren:

<u>Gevolgen van aanpassingen van beleidsparameters en uitgangspunten</u>			
-	Verschuiving sociaal naar commercieel		-638
-	Nieuwbouw		1.888
-	Verkoop		-5.368
			<u>-5.484</u>
	Totaal mutatie bedrijfswaarde		<u><u>14.193</u></u>
	Bedrijfswaarde sociaal bezit	478.521	
	Bedrijfswaarde commercieel bezit	<u>303.858</u>	
	Totale bedrijfswaarde	782.379	

De WOZ waarde van het sociaal vastgoed is als volgt (x € 1.000):

Verzorgingshuizen	116.468
Woningen	464.037
Overige verhuureenheden	<u>17.984</u>
	598.489

Brand- en stormverzekering

De gebouwen zijn voor een vaste jaarpremie per verhuurbare eenheid verzekerd tegen brand- en stormschade op basis van (geïndexeerde) herbouwwaarde via Aon. In de polisvoorwaarden is een clause opgenomen dat in geval van schade er geen rekening gehouden zal worden met eventuele onderverzekering en dat er derhalve geen verzekerd bedrag in de polis is opgenomen.

A-2	<u>Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		6.394	10.623

Het verloop van de bovenstaande post is als volgt

	Boekwaarde per 1 januari 2015	10.623
-	Investeringen aankopen	-
	nieuwbouw	978
	renovatie	221
-	terugontvangen overdrachtsbelasting	-29
-	afboeking diverse projecten	-943
-	Overboeking naar sociaal vastgoed in exploitatie	-2.980
	Totaal mutaties in het boekjaar	<u>-2.753</u>
	Boekwaarde per 31 december 2015	<u><u>7.870</u></u>

A-3	<u>Roerende zaken in exploitatie</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		3.181	2.830

Het verloop van de roerende zaken in exploitatie is als volgt:

	Beginstand:	
-	Aanschafwaarde	4.981
-	Cumulatieve afschrijving	<u>-2.151</u>
	Boekwaarde per 1 januari 2015	2.830
-	Investeringen	670
	Afschrijvingen boekjaar	<u>-319</u>
	Totaal mutaties in het boekjaar	351
	Eindstand:	
-	Aanschafwaarde	5.651
-	Cumulatieve afschrijving	<u>-2.470</u>
	Boekwaarde per 31 december 2015	<u><u>3.181</u></u>

A-4 Roerende zaken in exploitatie domotica**31-12-2015****31-12-2014**2.5952.720

Het verloop hiervan was in 2015 als volgt:

Aanschafwaarde

3.108

Cumulatieve afschrijving

-388**Boekwaarde per 1 januari 2015**

2.720

Mutaties in het boekjaar:

Investerings

-

Afschrijvingen boekjaar

-125**Saldo mutaties**

-125

Eindstand:

Aanschafwaarde

3.108

Cumulatieve afschrijving

-513**Boekwaarde per 31 december 2015**2.595**A-5 Roerende zaken ten dienste van de exploitatie (inventarissen)****31-12-2015****31-12-2014**713777

Het verloop hiervan was in 2015 als volgt:

- Aanschafwaarde

3.467

- Cumulatieve afschrijving

-2.689**Boekwaarde per 1 januari 2015**

777

Mutaties in het boekjaar:

- Investerings

319

- Afschrijvingen boekjaar

-384**Saldo mutaties**

-64

Eindstand:

- Aanschafwaarde

3.786

- Cumulatieve afschrijving

-3.073**Boekwaarde per 31 december 2015**713

De inventarissen zijn verzekerd tegen de risico's van brand -, inbraak - en stormschade.

A-6 <u>Onroerende zaken ten dienste van exploitatie</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	3.752	3.127
- Aanschafwaarde	4.100	
- Cumulatieve afschrijving	-972	
Boekwaarde per 1 januari 2015	3.127	
<u>Mutaties in het boekjaar:</u>		
- Investerings	1.147	
- Desinvesteringen	-307	
- Afschrijvingen boekjaar	-216	
Saldo mutaties	625	
<u>Eindstand:</u>		
- Aanschafwaarde	5.247	
- Cumulatieve afschrijving	-1.495	
Boekwaarde per 31 december 2015	3.752	
<u>Vastgoedbeleggingen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
A-7 <u>Commercieel vastgoed in exploitatie</u>	260.779	243.124
Marktwaaarde per 1 januari 2015	243.124	
Waardestijging bestaand bezit	17.656	
Marktwaaarde per 31 december 2015	260.779	
Het verloop is als volgt:		
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	275.311	
Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen	-32.187	
Boekwaarde 1 januari 2015	243.124	
Mutaties		
Investerings	-	
Onrendabele toppen	-	
Desinvesteringen	-324	
Afschrijvingen	-	
Herclassificatie	-137	
Herwaarderingen	18.116	
Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan		
Totaal mutaties 2015	17.656	
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	277.749	
Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen	-16.970	
Boekwaarde 31 december 2015	260.779	
Onderverdeeld naar categorie:		
Woningen	215.442	
Bedrijfsruimten	42.385	
Parkeren	2.952	
Totaal	260.779	
WOZ-waarde per 31 december 2015		
Woningen	223.717	
Overige verhuureenheden	46.247	
Totaal	269.964	

De bedrijfswaarde van de vastgoedbeleggingen bedraagt per 31 december 2015 € 304.858

A-8 Commercieel vastgoed in ontwikkeling**31-12-2015****31-12-2014**

864

864

Het verloop van de bovenstaande post is als volgt:

Boekwaarde per 1 januari 2015

864

Mutaties in het boekjaar

-

Boekwaarde per 31 december 2015

864

FINANCIËLE VASTE ACTIVA**A-9 Latente belastingvorderingen****31-12-2015****31-12-2014**

3.954

-

Actieve latentie uit hoofde van verliescompensatie

Op basis van de analyse van de resultaten 2012-2015 is het fiscale resultaat bepaald. Uit deze analyse komt een fiscaal verlies van € 15,8 miljoen:

Jaar	Fiscaal resultaat (x € 1.000)
2012	-2.460
2013	-6.121
2014	-1.105
2015	-6.131
Totaal	-15.817

Dit leidt tot een actieve latentie uit hoofde van verliescompensatie van € 3,9 miljoen op basis van een belastingtarief van 25%.

A-10 Geactiveerde derivaatkosten**31-12-2015****31-12-2014**

932

955

Met ingang van 2009 vindt afschrijving echter alleen plaats als het derivaat is gehedged met een lening. In 2008 is een "Payer Swaption" afgesloten van € 30.000.000 waarvoor een premie is betaald van € 1.025.000 voor de periode 1-12-2011 tot 1-12-2056 (af te schrijven in 527 maanden).

Derivaat Looptijd vanaf	Saldo 1-1-2015	Activering in 2015	Afschrijving in 2015	Bijzondere mutaties 2015	Saldo 31-12-2015	Restant Afschrijvings- termijn
Payer Swaption € 30 mio 45 jr. 1/12-2011	€ 955	€ -	€ 23	€ -	€ 932	503 maanden

A-11 Geactiveerde premie swaptions

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
4.183	4.690

Conform de toepassing van RJ290 is de in het verleden via een lagere rente ontvangen premie in het eerste rentetijdvak van de extendible leningen geactiveerd. Deze premie wordt op basis van de effectieve rente per onderliggende lening geamortiseerd.

Boekwaarde per 1 januari 2015	4.690
Vrijval door amortisatie	-506
Boekwaarde 31 december 2015	<u>4.183</u>

B VLOTTENDE ACTIVA

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
182	619

B-1 Vastgoed bestemd voor de verkoop

Het verloop van de bovenstaande post is als volgt

Boekwaarde per 1 januari 2015	619
Boekwaarde 2 verkochte woningen, alsmede correctie boekwaarde verkochte woning in 2016	437
Totaal mutaties in het boekjaar	-437
Boekwaarde per 31 december 2015	<u>182</u>

B-2 Huurdebiteuren

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
920	425

De specificatie van de huurachterstand is:

Te vorderen huren van zittende huurders	853	359
Te vorderen huren van vertrokken huurders	212	125
Af: Voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid huurachterstand	-145	-59
	<u>920</u>	<u>425</u>

de huurachterstand is gestegen als gevolg van het in de huuradministratie opnemen van de vorderingen op Leyten. Tot en met 2014 is deze post verantwoord onder de overlopende activa. De vordering bedraagt per ultimo 2015 circa € 536.000.

B-3 Overige vorderingen derden

<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
1.242	1.609

Overige vorderingen op derden	1.100	1.609
Af: Voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid overige vorderingen	-	-
	<u>1.100</u>	<u>1.609</u>

De overige vorderingen op derden bestond in 2015 uit vorderingen welke voortkomen uit de exploitaties en onderhoudswerkzaamheden voor rekening van derden.

B-4 Overlopende activa	31-12-2015	31-12-2014
	637	1.084
Deze post bestaat uit:		
Vooruitbetaalde posten	35	224
Nog te ontvangen beleggingsrente	55	141
Voorraden exploitatie bijkomende kosten	1	17
Verkoopkosten Rietplaat	-	79
Huur inkomsten caravanstalling	45	34
Vordering Belastingdienst BTW tm 2014	441	-
Vordering Prorata	50	354
Vordering Leyten	-	184
Overige te vorderen posten	10	51
	637	1.084

De vordering op de belastingdienst bedraagt op dit moment € 491.397. De jaren die nog afgerekend moeten worden zijn 2011 tot en met 2015, welke nu in behandeling zijn bij de belastingdienst.

B-5 Overige schuldengroepsmaatschappijen	31-12-2015	31-12-2014
	962	1.093
De specificatie is als volgt:		
Rekening-courant met SOR Holding B.V.	135	135
Rekening-courant met SOR Vastgoedontwikkeling B.V.	494	630
Rekening-courant met SOR VoordeBan BV	349	344
Rekening-courant met Senior Village B.V.	-16	-16
	962	1.093

B-6 Liquide middelen	31-12-2015	31-12-2014
Direct opvraagbaar zijn:		
Kassen (3x)	7	9
Rekening-courant ING Bank	11	15
Rekening-courant ABN AMRO Bank N.V.	980	623
Rekening-courant ING Bank N.V.	11	3
Rekening-courant Rabobank	0	13
Rekening-courant ABN AMRO Bank N.V. (2x)	89	52
Kruisposten geldverkeer	5	-41
Subtotaal direct opvraagbaar	1.104	674
Op termijn is uitgezet:		
ING zakelijke spaarrekening	2.510	763
ING LMA	6.246	8.740
Rabobank Bedrijfsbonus	10.000	10.000
Rabobank bedrijfsspaarrekening	2.500	2.500
	21.256	22.003
Totaal-Generaal	22.360	22.677

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA**E GROEPSVERMOGEN**

E-1	<u>Kapitaal</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		0	0

E-2	<u>Overige reserves</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
		-46.058	-95.326

Reserves	-128.371	-149.835
Herwaarderingsreserve	82.312	54.509
	-46.058	-95.326

Reserves

Het verloop van de reserve is als volgt:

Saldo begin boekjaar	-149.835	10.104
Effect stelselwijziging RJ290	0	-72.468
Resultaat boekjaar	21.464	-87.471
Saldo einde boekjaar	-128.371	-149.835

Het resultaat boekjaar is: 21.464

Herwaarderingsreserve

De mutatie laat zicht als volgt verklaren:

Stand 1 januari 2015	54.509
stand 31 december 2015	82.312
mutatie 2015	27.804

Stand 1 januari 2015 **54.509**

- overboeking van daeb naar niet daeb gerealiseerd	-220
- herwaardering grond, ongerealiseerd	-2.611
- herwaardering opstal, ongerealiseerd	33.786
- gerealiseerde herwaardering afschrijvingen	-3.152
Totaal mutaties 2015	27.804

Stand 31 december 2015 **82.312**

De herwaarderingsreserve heeft alleen betrekking op sociaal vastgoed. Voor commercieel vastgoed is er geen reserve gevormd. Aangezien de stichtingskosten (€ 275.187.290) hoger zijn dan de taxatiewaarde (€ 260.779.129) is er sprake van een negatieve herwaardering (-/- € 14.408.161)

F VOORZIENINGEN

F-1 Voorziening onrendabele investeringen	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	3.500	0

De voorziening onrendabele investering heeft betrekking op noodzakelijke onrendabele investeringen als gevolg van wijzigende wet- en regelgeving op het gebied van de bekostiging van de zorg.

F-2 Voorziening latente belastingverplichtingen	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	3.137	0

Voor de jaarrekening 2015 is de fiscale positie ultimo 2015 bepaald. Dit betreft de periode vanaf het vervallen van de vrijstelling in 2012 tot eind 2015. De openingsbalanswaardering van de leningen leidt tot een fiscaal (dis)agio. Dit (dis)agio wordt vervolgens fiscaal geamortiseerd. Voor de jaarrekening leidt dit per saldo tot een passieve latentie. De amortisatie van het (dis)agio is contant gemaakt tegen de gemiddelde vermogenskostenvoet (4,48).

F-3 Voorziening negatieve waarde derivaten	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	0	19

Er zijn ultimo 2015 geen ongehedgde derivaten meer aanwezig, met een negatieve marktwaarde.

F-4 Afkoop rente conversie	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	12.547	13.942

In december 2007 heeft voor een deel van de leningenportefeuille ad € 259.000.000 een renteconversie plaats gevonden. Als onderdeel van deze transactie heeft de SOR een bedrag van € 23.706.952 ontvangen. Dit bedrag wordt naar rato van de gemiddelde resterende looptijd van de leningen (= 15 jaar) in de komende jaren verwerkt in het resultaat. Ultimo 2015 resteren nog 9 jaren.

Het verloop van deze rekening in 2015 was als volgt:

Stand per 1 januari 2015	13.942	
Af : vrijval 2015 ten gunste van het renteresultaat	<u>1.395</u>	
Stand per 31 december 2015	<u>12.547</u>	

Het vrijvallend deel van de afkoop van de renteconversie van de leningen voor 2015 bedraagt € 1.395.000.

F-5 Reorganisatie voorziening	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	572	347

F-6 Deelneming S.O.R. Holding B.V.	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	666	574

Hieronder vindt u het verloop van deze deelneming:

Waarde deelneming SOR Holding BV per 1-1-2015	574	-571
Mutaties deelneming SOR Holding BV 2015	80	-
Resultaat deelneming SOR Holding BV 2015	<u>12</u>	<u>-3</u>
Waarde deelneming Holding per 31-12-2015	<u>666</u>	<u>-574</u>

G-1 Schulden/leningen overheid

	totale schuldrest > 5 jaar	totale schuldrest per 31-12-2015	totale schuldrest per 31-12-2014
	8.182	8.712	9.410

Dit betreffen leningen die zijn afgesloten met de Gemeente Rotterdam ter financiering van de onroerende zaken in exploitatie.

Stand per 1 januari 2015	9.410
Bij: Ontvangen nieuwe leningen	<u>0</u>
	9.410
Af : Reguliere aflossingen	<u>698</u>
Stand per 31 december 2015	<u>8.712</u>

G-2 Schulden/leningen kredietinstellingen

	totale schuldrest > 5 jaar	totale schuldrest per 31-12-2015	totale schuldrest per 31-12-2014
	615.130	630.887	644.657

Dit zijn leningen die zijn afgesloten met kredietinstellingen ter financiering van de onroerende en roerende zaken in exploitatie en ontwikkeling.

Stand per 1 januari 2015	644.657
Bij: Ontvangen nieuwe leningen	<u>52.700</u>
	697.357
Af : Reguliere aflossingen	<u>66.470</u>
Stand per 31 december 2015	<u>630.887</u>

Het gemiddelde rentepercentage van de langlopende leningen is gestegen van 4,06% in 2014, naar 4,48% in 2015. Door de rente die wij in 2015 voor de derivaten hebben betaald is het rente percentage op 4,48% uitgekomen. In 2014 was het percentage 4,33%.

SOR heeft een onvoorwaardelijke en onherroepelijke volmacht verstrekt aan het WSW (als bedoeld in het Reglement van deelneming stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw, artikel 30), zodat het WSW in staat wordt gesteld om, wanneer daartoe aanleiding is, over te gaan op hypotheekvestiging op het bezit dat de woningstichting in onderpand heeft gegeven. Het onderpand betreft het gehele bezit (woningen en bedrijfsruimten).

De marktwaarde van de leningportefeuille bedraagt per 31 december € 1.131.507

G-3 Embedded derivaten

	31-12-2015	31-12-2014
	<u>162.312</u>	<u>173.974</u>

Waardering per 1 januari 2015	173.974
Mutatie waardering 2015	<u>-11.663</u>
Waardering per 31 december 2015	<u>162.312</u>

G-4 Waarborgsommen

	31-12-2015	31-12-2014
	<u>172</u>	<u>182</u>

Uit hoofde van huurovereenkomsten met huurders van bedrijfsruimten ontvangen wij borgsommen welke als eerste zekerheid dienen voor de voldoening van eventueel door de huurder verschuldigde bedragen bij beëindiging van de huurovereenkomst. Dit kan zijn een geldbedrag of een onvoorwaardelijke bankgarantie van een Nederlandse bankinstelling. Per 31-12-2015 hadden wij een bedrag van € 167.935 aan borg en voor € 773.187 aan bankgaranties. Als borgsom voor handzenders om garagedeuren te openen hebben wij € 4.302 ontvangen.

G-5 Overige schulden

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	371	404
WTV-subsidie overschotten	90	
Persoonlijk ontwikkelingsplan	175	
Service kosten voorziening Jan van Loon en Rubroek	99	
Overige schulden lang bewoners	7	
	<u>371</u>	

- WTV-subsidie overschotten

Jaarlijks werd WTV-subsidie aan ons uitgekeerd, waarvan de berekeningsbasis van een aantal gevallen afwijkt van de werkelijk direct via een huurmatiging te verrekenen gevallen. Hierdoor ontstonden overschotten die worden aangewend om voorzieningen voor bewoners van onze complexen te kunnen financieren. Voor de complexen, waarvan wij de exploitatie destijds teruggenomen hebben van Zorggroep Rijnmond, is de afspraak gemaakt met Zorggroep Rijnmond dat zij in de besteding van dit fonds inspraak hebben, in 2015 heeft een mutatie van € 800 plaatsgevonden

Het verloop van deze post was in 2015:

Stand per 1 januari 2015	91
Bij : Overschotten	<u>0</u>
Subtotaal	91
Af : Aanwending ten behoeve van diverse complexen	<u>1</u>
Stand per 31 december 2015	<u>90</u>

Persoonlijk opleidingsplan

Het verloop van deze post was in 2015

Stand per 1 januari 2015	207
Bij :	<u>31</u>
Subtotaal	238
Af : besteed	<u>63</u>
Stand per 31 december 2015	<u>175</u>

- Onderhoud activa servicekosten

Deze post heeft als doel de onderhoudslasten van diverse geactiveerde roerende zaken gelijkmatig over de jaren te verdelen. Enerzijds vindt er jaarlijks een dotatie plaats ten laste van de servicekosten, die de bewoners via de huur betalen en anderzijds worden de werkelijke onderhoudskosten jaarlijks onttrokken. Dit zijn dus schulden aan bewoners. Aangezien wij door de exploitatie overname van de complexen van de PCZR ook diverse saldi hebben overgekregen geven wij hierna een specificatie van het saldo ultimo 2015:

Complex Bisschopshove	5
Complex Zonnehove	<u>2</u>
Totaal	<u>7</u>

H KORTLOPENDE SCHULDEN**H-1 Vooruit ontvangen huren**

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	461	414

Op 31 december 2015 bedroeg de huurvoorstand € 460.825 (31 december 2014: € 414.426).

H-2 Schulden aan leveranciers

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	3.237	1.849

Eind maart 2016 is van het openstaande saldo € 1.872.582 betaald.

H-3 Belasting, premies sociale verzekeringen en pensioenen

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	819	354
De specificatie is als volgt:		
BTW	620	
Loonbelasting	99	
Premies sociale verzekeringen	40	
Pensioenpremies	60	
	<u>819</u>	

H-4 Overige schulden

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	757	647
Met huurders af te rekenen bijkomende- en servicekosten	753	642
Diversen	5	5
	<u>757</u>	<u>647</u>

Deze post bestaat uit een saldo van € 308.014 aan vorderingen en € 1.060.665 aan schulden aan bewoners.

H-5 Overlopende passiva

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	10.081	10.098
De specificatie is als volgt:		
- Niet vervallen rente leningen	7.613	7.859
- Overige overlopende posten	2.468	2.239
	<u>10.081</u>	<u>10.098</u>

Specificatie overige overlopende posten

De specificatie is als volgt:

Te betalen zakelijke lasten	1.149	928
Te betalen onderhoudskosten	557	264
Verschuldigde vakantiedagen	107	136
Raming accountantskosten	105	42
Huur correcties	-	24
Bijdrage verbouwing Nieuwe Plantage	162	180
Te verrekenen energiekosten	2	2
Subsidie De Nieuwe Plantage	10	-
Nog te ontvangen facturen	75	164
Digh afboeking 80% garantie	244	244
Te betalen ZW-verzekering	138	134
Te betalen E.B.premie ZKV	-74	-
Diversen	-7	120
	<u>2.468</u>	<u>2.239</u>

4 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015

L **BEDRIJFSOPBRENGSTEN**

L-1 Huren	2015	2014
Netto huur		
De specificatie is als volgt:		
Verzorginghuizen	17.448	17.201
Woningen en woongebouwen	38.369	37.533
Onroerende zaken, niet zijnde woningen	6.951	6.575
Subtotaal	62.768	61.309
Af: huurderwing	2.335	1.544
Totaal	60.434	59.765

Toelichting:

De hogere leegstand is voornamelijk een derving tijdens leegstand (€ 603.000), alsmede een gewijzigde manier van het registeren van de huurgarantie complex Buitenban (€ 395.000 betrekking hebbend op 2014).

L-2 Opbrengst servicecontracten	2015	2014
Vergoedingen leveringen en diensten	6.049	7.152
Opbrengsten Te Hoogerbrugge, Klapwiek en De Hoeksteen	155	113
Overige baten	24	23
Subtotaal	6.228	7.288
Af: vergoedingsderving wegens leegstand	201	243
Totaal	6.026	7.044

L-3 Netto verkoopresultaat vastgoedportefeuille	2015	2014
Het verkoopresultaat van 2015 is als volgt opgebouwd:		
- Opbrengst verkopen	6.879	
- Boekwaarde verkopen	5.504	
- Verkoopkosten	184	
Totaal	1.191	170

Dit betreft de verkoop van het complex Rietplaat, het complex Dienstencentrum Pernis alsmede 3 nieuwbouw koopwoningen.

L-4 Overige bedrijfsopbrengsten	2015	2014
- overige baten uit woningexploitaties	1.052	296
- vergoeding voor administratie leveringen en diensten	218	293
- diversen	573	475
Totaal	1.842	1.064

De overige baten uit woningexploitaties bestaan uit:

- 1ste verhuurnota's	34
- overige baten uit exploitatie	1.018
	1.052

De diverse overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit:

Niet verrekenbare service kosten	178
- Domotica	160
- Prorata	137
- Wooncompas detachering	14
- Huur Caravanstalling	58
- Overigen	26
Totaal	<u>573</u>

L-5 Exploitatie Gebouwen in Beheer

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Gebouwen in beheer	<u>137</u>	<u>12</u>

Dit betreft het complex Berlagelhof; woningen, bedrijfsruimten als ook garages.

M BEDRIJFSLASTEN

M-1 Afschrijvingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Sociaal Vastgoed in Exploitatie	15.364	15.417
Afschrijving Inbouwpakket	116	86
Domotica	125	125
Activa ten dienste van de exploitatie	483	524
Totaal	<u>16.088</u>	<u>16.152</u>

M-2 Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa en vastgoedportefeuille

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Waardeverandering Sociaal Vastgoed	938	-
Waardeverandering Sociaal Vastgoed in ontwikkeling	4.916	2.074
Waardeverandering Commercieel Vastgoed in Ontwikkeling		-
Waardeverandering Activa ten dienste van Exploitatie	-476	-225
Afboeking diverse projecten.	1.134	-
Totaal	<u>6.513</u>	<u>1.849</u>

M-3 Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenen

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Salarissen	3.863	3.903
Uitzendkrachten	571	533
Pensioenpremie	604	700
Sociale lasten	476	573
15% Spaarloonpremie	6	2
	<u>5.521</u>	<u>5.712</u>
af: doorbelast naar onderhoud	204	207
af: ontvangen ziekengelden	79	56
	<u>5.238</u>	<u>5.448</u>

M-4 Onderhoudslasten	2015	2014
Acuut klachtenonderhoud	2.361	1.657
Mutatie onderhoud	617	361
Planmatig onderhoud	7.036	3.214
Onderhoud complexen in beheer derden	-53	-72
Kosten huismeesters t.l.v. onderhoud	204	221
Overig	-207	29
Onderhoudskosten	9.958	5.410

De onderhoudsuitgaven per bedrijfswaardecomplex laten hetvolgende beeld zien:

Verzorgingshuizen/verpleeghuizen	1.660	1.117
Woningen	8.214	4.214
Bedrijfspannen	84	79
Totaal	9.958	5.410

Onderhoudskosten zijn verantwoord in de periode waarin de werkzaamheden daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

M-5 Leefbaarheid	2015	2014
	195	188
Kosten sociaal beheer	157	164
Kosten bewonerscommissies	38	23
	195	188

M-6 Lasten servicecontracten	2015	2014
	5.339	5.926

Leveringen en diensten

M-7 Overige bedrijfslasten

Servicekosten	Bedrijfs- en Exploitatiekosten	Totaal boekjaar	Totaal boekjaar
2015	2015	2015	2014
Overige personeelskosten	211	294	324
Huisvestingskosten	193	193	157
Kosten Raad van Commissarissen	85	85	53
winkel Te Hoogerbrugge	-	-	84
Algemene kosten	2.525	2.543	2.025
Subtotaal vanuit bedrijfskosten	3.014	3.115	2.644

M-8 Exploitatielasten

	2015	2014
Onroerende zaakbelasting	1.421	1.436
Opstalverzekeringen	90	89
Overige zakelijke lasten	1.294	1.231
Sectorspecifieke heffingen	2.113	3.116
Overige exploitatielasten	2.428	1.332
	7.345	7.203

In de overige exploitatielasten zijn nog lasten voorgaande jaren verantwoord tot een bedrag van € 774.

Accountantshonoraria

In het boekjaar 2015 zijn de volgende bedragen aan accountantskosten ten laste van het resultaat gebracht:

	2015	2014
Controle van de jaarrekening	128	99
Andere controle werkzaamheden	56	28
Andere niet-controle diensten	5	13
	188	140

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
N-1 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	-21.268	-4.524

N FINANCIELE BATEN EN LASTEN

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
N-1 <u>Rentebaten</u>		
Vrijval afkoop renteconversie	1.395	1.395
Toegerekende rente Leveringen en Diensten	-	135
Rente op overige vorderingen	14	26
Rente op uitgezette middelen	97	325
	<u>1.506</u>	<u>1.881</u>
N-2 <u>Waardeveranderingen Financieel Vaste Activa</u>		
Vrijval negatieve marktwaarde derivaten	-	9.473
Afschrijving FVA	-3	-243
	<u>-3</u>	<u>9.230</u>
N-3 <u>Rentelasten</u>		
Rente langlopende schulden	-29.087	-27.719
Boeterente aflossing langlopende schulden	-	-
Rente overige schulden	-	-0
Rente lasten derivaten	-19	-1.803
	<u>-29.107</u>	<u>-29.522</u>

Het gemiddeld rentepercentage van de langlopende schulden bedraagt ultimo 2015 4,48 (2014 4,06).

N-4 Mutatie embedded derivaten

Amortisatie premie swaptions	-
Mutatie reële waarde embedded swaptions	11.157
	<u>11.157</u>

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
O Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	817	-

9 Overige gegevens

11 Statutaire resultaatbestemming

In de statuten is geen melding gemaakt van resultaatbestemming.

12 Voorstel resultaatbestemming

De resultaatbestemming is vooruitlopend op en onder voorbehoud van goedkeuring door de Raad van Commissarissen reeds in de jaarrekening verwerkt. Het gehele resultaat is aan de overige reserves toegevoegd.

13 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen zaken in 2016 die in gebeurtenissen na balansdatum vermeld moeten worden.

14 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant is opgenomen op de volgende bladzijden

15 Ondertekening

Rotterdam, 9 juni 2016

Directeur-bestuurder:

de heer E.H. Najja MBA

.....

Raad van Commissarissen:

de heer drs. ing. B. de Graaf

.....

mevrouw drs. H.M.A. van Duin MRE

.....

de heer drs. S. Fleischeuer

.....

mevrouw J.M. Kremer MBA

.....

SOR

Botersloot 175, 3011 HE Rotterdam | Postbus 22260, 3003 DG Rotterdam

T (010) 444 55 55 F (010) 404 80 26 E info@sor.nl

www.sor.nl

[twitter.com/@SORwonen](https://twitter.com/SORwonen)

facebook.com/SORwonen

youtube.com/SORwonen